

***Spravodajca Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici***

Universitas Matthiae Belii

**ERUDITIO
MORES
FUTURUM**

Ročník 18

november – december 2011

Číslo 2

Milí kolegovia a študenti!

Prajem Vám pokojné prežitie šťastím a láskou naplnených vianočných chvíľ v kruhu svojich blízkych.

Nech Vás v novom roku 2012 na každom kroku sprevádza zdravie, láska a medzil'udské porozumenie, nech sa úspešne darí Vám aj našej alma mater.

***Beata Kosová
rektorka UMB***

ZO ŽIVOTA REKTORÁTU

Významné zahraničné návštevy na Rektoráte UMB

V dňoch 17. – 20. októbra 2011 zavítala na Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici historicky **prvá univerzitná delegácia zo samostatnej Bosny a Hercegoviny**. Sarajevská univerzita patrí s 23 fakultami a 55 tisíc študentmi k najväčším na svete.

Predstavitelov Fakulty politických vied Sarajevskej univerzity – dekana prof. Dr. Šaćira Filandru a prodekana pre medzinárodné vzťahy prof. Dr. Asima Mujkića – prijali dňa 19. októbra 2011 na Rektoráte UMB rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a prorektor pre medzinárodnú spoluprácu prof. Ing. Igor Kosír, CSc.

Medzi Fakultou politických vied a medzinárodných vzťahov UMB a Fakultou politických vied Sarajevskej univerzity

bola podpísaná akademická dohoda o spolupráci, ktorá má podľa vyjadrenia rektorky UMB reálny a želateľný potenciál prerásť v relatívne krátkom čase do medziuniverzitnej dohody o spolupráci.

Predstavitelia Fakulty politických vied Sarajevskej univerzity sa počas svojej návštevy na UMB zaujímali o využívanie fondov EÚ v univerzitnom prostredí, na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB sa v diskusii stretli so študentmi UMB a navštívili aj Ekonomickú fakultu UMB.

Dňa 20. októbra 2011 navštívil Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici **mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Irackej republiky v SR J. E. pán Matheel Dhayif Majeed Al-Sabti**, ktorého sprevádzal tretí tajomník Mustafa Farhan Taqi Al-Musaway.

Hostí prijali rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a prorektor pre medzinárodnú spoluprácu prof. Ing. Igor Kosír, CSc. Stretnutie sa nieslo v znamení prípadných možností spolupráce.

Dňa 26. októbra 2011 navštívili Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici predstavitelia Univerzity Mikuláša Kopernika v Toruni, a to prof. zw. dr. hab. Ryszard Borowicz z Fakulty pedagogických vied, prof. nadzw. dr. hab. Krzysztof Piątek z Fakulty humanitných vied, prof. nadzw. dr. hab. Tomasz Biernat z Fakulty pedagogických vied, Dr. Arkadiusz Karwacki, zástupca riaditeľa Sociologického inštitútu Fakulty humanitných vied a Mgr. Agata Wesołowska zo Sociologického inštitútu Fakulty humanitných vied.

Hostí prijali rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., prorektor pre medzinárodnú spoluprácu prof. Ing. Igor Kosír, CSc. a prodekan pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy

s verejnosťou Pedagogickej fakulty UMB doc. PaedDr. Peter Jusko, PhD.

Stretnutie sa uskutočnilo v súvislosti s realizáciou dohody o spolupráci, ktorú podpísali rektori oboch univerzít. Táto medzinárodná akademická dohoda rozšíri doterajšie dobré vzťahy medzi univerzitami o ďalšie možnosti vo vedeckovýskumnej a pedagogickej oblasti. Obe strany vyjadrili spokojnosť nad rozvíjajúcim sa vzájomným partnerstvom.

Dňa 23. novembra 2011 navštívil Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici **mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Rakúskej republiky na Slovensku J. E. pán Josef Markus Wuketich**.

Íšlo o jeho prvú návštevu našej univerzity počas pôsobenia v novom úrade. Host'a prijali rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a prorektor pre medzinárodnú spoluprácu UMB prof. Ing. Igor Kosír, CSc.

Univerzita na fóre vzdelávania, kariéry a inovácií PRO EDUCO

V dňoch 22. – 24. novembra 2011 sa Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici prvýkrát zaradila medzi vystavovateľov na fóre vzdelávania, kariéry a inovácií PRO EDUCO 2011 v Dome techniky v Košiciach.

Medzi ďalších vystavovateľov 5. ročníka fóra PRO EDUCO patrili stredné školy, vysoké školy a univerzity zo Slovenska, zahraničné univerzity, rôzne vzdelávacie inštitúcie, zamestnávateľia a personálne agentúry.

Návštevníkmi fóra boli najmä odborní pedagogickí pracovníci, žiaci základných škôl, absolventi stredných škôl a vysokých

škôl, záujemcovia o doplnkové vzdelávanie a vzdelávanie popri zamestnaní, záujemcovia o kurzy a školenia a pod.

Cieľom účasti pracovníkov referátu marketingovej komunikácie UMB a interných doktorandov Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB na fóre PRO EDUCO bola prezentácia možností štúdia na šiestich fakultách UMB v akademickom roku 2012/2013 a poskytovanie informácií pre potenciálnych uchádzačov o štúdium na UMB. Pevne verím, že sme u nich vzbudili záujem a mnohí z nich sa stanú študentmi práve našej univerzity.

*Mgr. Simona Štepanovicová
referát marketingovej komunikácie R UMB*

Médiá o nás

Dátum	Periodikum	Príspevok	Obsah
19. 9. 2011	SME	Slovensko-francúzsky univerzitný inštitút dnes oficiálne otvorili v priestoroch Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB	Na UMB otvorili Slovensko-francúzsky univerzitný inštitút.
23. 9. 2011	Webnoviny	Eugen Jurzyca zverejnil platy absolventov vysokých škôl	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR zverejnilo na svojom portáli údaje o platoch absolventov denného magisterského štúdia z roku 2009, pričom štatistiky mapujú ich mzdy za rok 2010 a za prvý štvrťrok 2011. UMB sa umiestnila na 7. mieste.
16. 10. 2011	TASR	Externistov nastúpilo menej, školy vinia platby za všetky diaľkové odbory	Externistov nastúpilo menej, školy vinia platby za všetky diaľkové odbory.
24. 10. 2011	TASR	V počte nezamestnaných absolventov vedie Trenčianska univerzita	Rebríček slovenských univerzít podľa zamestnanosti absolventov. Spomedzi verejných vysokých škôl vedie v počte nezamestnaných absolventov Trenčianska univerzita A. Dubčeka. UMB obsadila 17. miesto so 7,4 % mierou nezamestnanosti k 30. 9. 2009.
25. 10. 2011	www.topky.sk	Poznáme školy, ktoré produkujú najviac nezamestnaných	Rebríček vysokých škôl podľa počtu nezamestnaných absolventov. S pomedzi verejných vysokých škôl vedie Trenčianska univerzita A. Dubčeka (12,5%). UMB sa umiestnila na 17. mieste so 7,4% nezamestnaných absolventov.
25. 10. 2011	Aktuality SK – internetové noviny	Univerzity, ktoré vyrábajú nezamestnaných! Vedú vysoká škola z Prešova a univerzita z Trenčína	Rebríček vysokých škôl podľa počtu nezamestnaných absolventov. Spomedzi verejných vysokých škôl vedie Trenčianska univerzita A. Dubčeka (12,5%). UMB sa umiestnila na 17. mieste so 7,4% nezamestnaných absolventov.
15. 11. 2011	TASR	V meste si pripomenú 17. november rôznymi aktivitami	V Cikkerovej sieni radnice budú o budúcnosti a odkaze novembra 1989 hovoriť aj odborníci z Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela.

*Ing. Marián Lihan
referát marketingovej komunikácie R UMB*

JUBILUJÚCE OSOBNOSTI

Beloslav Riečan a banskobystrická matematika
príspevok napísaný pri príležitosti 75. narodenín prof. Beloslava Riečana

Vzťah prof. RNDr. Beloslava Riečana, DrSc., k matematike a matematikom v Banskej Bystrici bol a je mnohorozmerný. Vo veku, keď iní už spomínajú, Belo Riečan ustavične generuje nové nápady, prednáša, aktívne sa zúčastňuje vedeckých seminárov, vedie doktorandov a organizuje rozmanité vedecké i spoločenské akcie. Nuž, pracuje a žije tak, ako po celý svoj doterajší život; je neprehliadnuteľným, zďaleka viditeľným fenoménom – členom bystrickej matematickej komunity.

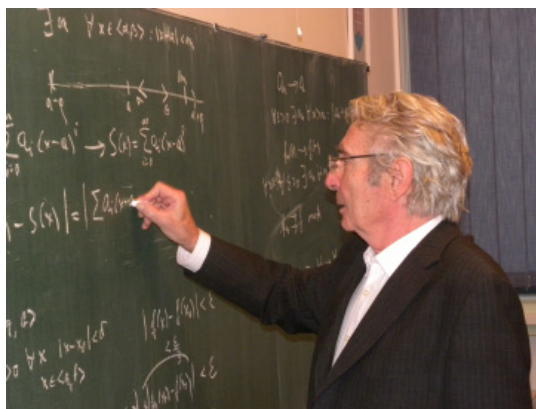
Belov prínos pre rozvoj matematiky na Univerzite Mateja Bela je z môjho pohľadu vhodné rozdeliť do niekoľkých období; dve z nich pritom považujem za kľúčové etapy. Ozrejmime Riečanov vplyv na formovanie katedry matematiky krátkym exkurzom do jej histórie.

Formovanie súčasnej katedry významne ovplyvnilo obdobie 1975 – 1989, keď v dôsledku zmenenej koncepcie prípravy učiteľov matematiky vtedajšia katedra smela a mohla pripravovať učiteľov matematiky pre stredné školy. Reakcia vedenia katedry bola aj z dnešného pohľadu progresívna a osvietená. Vedúci katedry Pavol Kršňák nielen zdôrazňoval, ale nekompromisne presadil myšlienku, že všetci učitelia katedry musia byť aktívni vo vedeckom výskume. Táto dnes už štandardná požiadavka však svojho času podnietila odliv značnej časti katedrového osadenstva. Nahradili ich prevažne absolventi matematických odborov vtedajšej Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského a neskôr Matematicko-fyzikálnej fakulty Univerzity Komenského. Absolventi tejto univerzity, ktorí svojho času prišli do Banskej Bystrice, tvoria dnešné tvorivé jadro katedry. Navyiac, zostávajúci pôvodní pedagógovia spolu s novopričiodzimi kolegami začali pravidelne navštevovať bratislavské vedecké semináre z algebry, teórie grafov a dynamických systémov. Tie už v uvedenom období nadobudli vysokú vedeckú úroveň a zároveň sa etablovali aj na medzinárodnej úrovni. Matematický výskum v Banskej Bystrici napojením na vedecké zámery bratislavských kolegov získal konkurencieschopnosť a dynamiku, ktoré sú pre toto pracovisko charakteristické dodnes.

Je dôležité, že práve v tomto, pre budúcnosť rozhodujúcom období, Beloslav Riečan pomáhal budovať banskobystrickú katedru. Postupoval pritom hneď dvoma cestami. Jednak spolu s profesorom Štefanom Znášom externe prednášali vybrané predmety pre tunajších študentov, čím ovplyvnili obsahovo tvorbu študijných plánov. Samozrejme, prítomnosť týchto osobností mala veľký význam pre formovanie mladých učiteľov-matematikov, ktorí práve nastupovali na katedru po absolvovaní univerzitného štúdia v Bratislave. Obaja významní slovenskí matematici a vysokoškolskí učitelia podľa ich vlastného vyjadrenia radi dochádzali do Banskej Bystrice a zakrátko si vybudovali pozitívny vzťah k tomuto pracovisku. Adaptovanie malo veľký význam v neskoršom období, keď v metropole stredného Slovenska prestali prednášať. Naďalej totiž koncepčne podporovali rozvoj katedry tým, že kvalitných absolventov štúdia v Bratislave nasmerovali aj do Banskej Bystrice. Autor týchto riadkov tiež vďačí dvojici profesorov, že už 28 rokov pôsobi na katedre.

Dalšie, pre katedru významné obdobie tvoria roky 1992 – 2001. Po vzniku Univerzity Mateja Bela došlo v akademickom školstve v Banskej Bystrici k významným organizačným zmenám. Ako vieme, nielen, ale aj pod tlakom vonkajších okolností sa začala uskutočňovať prestavba celého vzdelávacieho systému. Rozvíjanie katedry osobitne ovplyvnil úbytok študentov v učiteľských kombináciách, ale aj otváranie neučiteľských štúdií matematiky vrátane doktorandského štúdia. Pre katedru bolo šťastným a zároveň osudovým rozhodnutie Bela Riečana definitívne zakotviť v Banskej Bystrici práve v tomto období. Od roku 1998 nezastupiteľne pôsobí ako interný učiteľ katedry.

Na tomto mieste je vhodné pripomenúť zásadnú vec. Na katedre pôsobili viacerí významní slovenskí matematici. V čase, keď pracovisko bolo nútené reagovať na zmeny vzdelávacieho systému a v súvislosti s dynamickými spoločenskými zmenami bolo potrebné vykonávať dôležité rozhodnutia a niest' za ne zodpovednosť, katedra nemala pred príchodom Bela Riečana profesora, ktorého by akreditačná komisia mohla akceptovať ako garanta študijných programov 2. a 3. stupňa. Zároveň bolo potrebné obhajovať požiadavky matematikov v rámci rozvíjajú-

cej sa univerzity. Príchodom prof. Riečana sa záležitosti vyriešili na dosť dlhé obdobie. Krátko po jeho nástupe začal na katedre pôsobiť ďalší renomovaný slovenský matematik prof. Gejza Wimmer. Otvorenie dverí na katedru tomuto spolupracovníkovi

je tiež Riečanovou zásluhou. V ďalšom období sa inaugurovali dvaja domáci matematici strednej generácie, a to prof. Ľubomír Snoha a autor tohto príspevku. Dnes sú teda potreby katedry z hľadiska garantovania štúdia plne saturované.

Uvedené zásadné konštatovanie nijako neznižuje význam Riečanovho príchodu do Bystrice v onom dôležitom období. Nerád vyslovujem domnienky, ale je zrejmé, že bez Beloslava Riečana by dnešná katedra vyzerala inak; v lepšom prípade by došlo k zamedzeniu rozvoja katedry na päť až desať rokov. V horšej situácii by katedra stagnovala, možnože by sa znížil počet jej členov, a to by znamenalo nepríliš dobré vyhliadky do budúcnosti. Príchodom prof. Riečana mohla katedra naplno využiť priaznivé obdobie budovania univerzity pre vlastný rozvoj a stať sa významnou a rešpektovanou súčasťou Univerzity Mateja Bela.

Podiel prof. Bela Riečana na súčasnom stave je nespochybniteľný a zreteľný. Spolu s profesormi Ľ. Snohom a G. Wimmerom obsahovo-konceptne, pedagogicky i ľudsky ovplyvnil tvorbu učiteľských študijných programov, osobitne program pravdepodobnosť a matematická štatistika v 2. a 3. stupni. Belo Riečan ako charizmatická osobnosť vždy priťahoval mladých. Preto niet divu, že najviac frekventantov doktorandského štúdia sa hlási práve k nemu. Počas 14-ročného pôsobenia na katedre vychoval osem doktorandov; z nich niektorí sa stali internými učiteľmi katedry. Ako jeden z jeho bývalých doktorandov pôsobí na katedre aj uznávaný slovenský matematik doc. Peter Maličský. Starší kolegovia, vrátane mňa, radi spomínajú na jeho prednášky z pravdepodobnosti na Matematicko-fyzikálnej fakulte UK v Bratislave.

Vedecká práca Bela Riečana zasahuje široké spektrum matematických vied. Riečanova publikačná produkcia je aj dnes obdivuhodná. Autor svojou pracovitosťou vytvára presvedčivý vzor začínajúcim mladým matematikom. Prof. Riečan stál pri zrode popularizačného matematického seminára *Aká si mi krásna...*, vedie vedecký seminár pre doktorandov. Prostredníctvom aktivít jeho osobnosti môže katedra využívať výhody spolupráce so znamenitými pracoviskami na Slovensku, v Českej republike a v ďalšom zahraničí. Z kontaktov ťažia najmä doktorandi a mladí členovia katedry. Spomedzi množstva spolupracujúcich inštitúcií má Belo Riečan osobitné zásluhy na kontaktoch a hodnotných vzázkoch katedry s Matematickým ústavom SAV a s Karlovou univerzitou v Prahe. Vďaka nemu sa na obhajobách v Banskej Bystrici zúčastňujú poprední pražskí odborníci; jeho pričinením vzniklo spoločné výskumné pracovisko Matematického ústavu SAV a Katedry matematiky Fakulty prírodných vied UMB.

Prínos Bela Riečana pre rozvoj katedry je teda značný a mnohoraký. Na ploche príležitostného textu nie je možné uviesť ani všetky podstatné udalosti na katedre od jeho príchodu, ktoré

nezriedka ovplyvnil rozhodujúcim spôsobom. To však ani nie je cieľom tohto príspevku.

Milý Belo,

dovoľ mi za kolegov z katedry úprimne poďakovať Ti za všetko, čo si pre Katedru matematiky FPV UMB, fakultu a univerzitu, pre nás vykonal. Naozaj toho nie je málo. Zároveň Ti chcem zavinšovať pevné zdravie, mnoho elánu a životného optimizmu, ktorý šíriš navôkol. Vyjadrujem nádej, že sa ešte dlho a pri rozmanitých príležitostiach budeme stretávať na našej katedre a že sa budeš medzi nami cítiť tak dobre, ako my s Tebou.

Ad multos annos, ctený pán profesor!

Fieldsov Inštitút, Toronto
19. 10. 2011

*prof. RNDr. Roman Nedela, DrSc.
Katedra matematiky FPV UMB*

Dovetok: Na oslave narodenín za účasti prof. RNDr. Stanislava Holeca, PhD. – prorektora UMB, doc. RNDr. Alfonza Gajdoša, PhD. – dekana FPV UMB, prof. RNDr. Jozefa Masárika, DrSc. – dekana Fakulty matematiky fyziky a informatiky UK a významných profesorov slovenských a českých univerzít, prof. RNDr. Ivan Netuka, DrSc. oficiálne oznámil, že Vedecká rada Karlovej univerzity v Prahe schválila návrh Matematicko-fyzikálnej fakulty UK v Prahe udeliť prof. Riečanovi titul Dr. h. c. (doktor honoris causa). Udelenie tohto titulu Karlovou univerzitou považujeme za veľkú poctu nielen pre oslávenca, ale aj pre bystrickú matematickú komunitu a celú našu univerzitu. Srdečne blahozeláme!

NAŠI JUBILANTI

Viaceri zamestnanci univerzity oslávia v období mesiacov **november – december 2011** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahozeláme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

*Mgr. Ing. Jana Janeková, PhD.
Prof. PaedDr. Gabriela Korimová, PhD.
Anna Drozdová
Marek Plavec*

*RNDr. Peter Kottman, PhD.
Eudmila Šagátová
Prof. Ing. Igor Kosír, CSc.
Štefan Fojtík*

VEDA NA UNIVERZITE

Vedecká kaviareň s Vladimírom Štefkom

Prof. PhDr. Vladimír Štefko, CSc., novinár, redaktor, scenárista, šéfredaktor, riaditeľ Slovenského rozhlasu, riaditeľ tlačového odboru Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky a hovorca prezidenta, v súčasnosti vysokoškolský pedagóg na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, sústreďujúci svoju vedeckú pozornosť na problematiku ochotníckeho a profesionálneho divadla, prehovoril vo Vedeckej kaviarni dňa 27. októbra

2011 v moderovanom rozhovore so Slavomírou Očenášovou-Štrbovou na tému *Slovenské divadlo, naše zrkadlo?*

Významný teatroológ ako hosť Vedeckej kaviarne odkryl svoj vzťah k divadlu a prostrediu, ktoré formovalo jeho celoživotný

záujem, priblížil prítomným fascinácie divadelnej scény i úskalia spoza kulís. Prof. Štefko pripomenul význam vzdelanosti ľudí, ktorí tvoria divadelné prostredie, na základe podnetov z auditória vysvetlil úlohu dramaturga a režiséra vo vzťahu: predloha divadelnej hry versus dianie na javisku, zaoberal sa výberom prostriedkov, ktorými súčasné umenie i médiá nastavujú zrkadlo aktuálnemu daniu v súčasnosti. Pre prítomných bolo príjemné spomínanie aj prof. Štefka na banskobystričského rodáka Petra Karvaša ako na dramatika, kritika a teatrologa.

*PaedDr. Slavomíra Očenášová, PhD.
vedecká tajomníčka CVV UMB*

Vedecká kaviareň s Vierou Feglovou

Významná slovenská etnologička **prof. PhDr. Viera Feglová, CSc.** bola hosťom vo Vedeckej kaviarni, ktorá sa konala dňa 29. novembra 2011 v priestoroch Národného domu v Banskej Bystrici. Prof. Feglová pracuje v Ústave sociálnej antropológie Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave. Stála pri zrode Katedry etnológie a etnomuzikológie na Filozofickej

fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a do roku 2002 pracovala ako vedecká pracovníčka na Ústave etnológie SAV v Bratislave. Vedecky sa venuje predovšetkým problematike obradovej kultúry, výskumu mesta, rodiny a postsocialistických transformácií v spoločnosti. Je autorkou desiatok monografií a vedeckých štúdií.

Téma Vedeckej kaviarne *Tradície a obrady v súčasnosti* nebola vybraná náhodne. Obdobie adventu je vhodnou chvíľou

na rozhovor o význame tradícií, obradov a zvykov v živote súčasného človeka. Čo znamená deň Ondreja či Lucie, aký význam majú Vianoce, čo sa zmenilo v ich obsahu a forme, aké jedlá sa dostávajú na súčasný sviatočný stôl a prečo je aj v dobe globalizácie dôležité učiť sa o tradičnej ľudovej kultúre a kultúrnom dedičstve – aj to boli témy, o ktorých sa točil rozhovor medzi prof. Feglovou a moderátorkou Alexandrou Bitušikovou. Na záver Vedeckej kaviarne odzneli tóny slovenských kolied v podaní etnológa a folkloristu PhDr. Jána Paloviča.

*Doc. PhDr. Alexandra Bitušiková, CSc.
prorektorka pre vedu a výskum UMB*

ROZVOJ NA UNIVERZITE

Projekty štrukturálnych fondov EÚ na UMB

Na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici sa v rámci Operačného programu výskum a vývoj realizujú projekty **Budovanie infraštruktúry a modernizácia IKT na UMB v Banskej Bystrici** s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (realizovaný od júna 2009) a projekt **Investície do modernizácie IKT technológií a rekonštrukcie objektov UMB v Banskej Bystrici** s cieľom zlepšenia kvality vzdelávacieho procesu (realizovaný od mája 2010). Manažérom a členom projektových tímov sme položili pár otázok týkajúcich sa priebehu realizácie aktivít, naplňania cieľov projektov, prínosov projektov a plánovaných aktivít.

Projekt: Budovanie infraštruktúry a modernizácia IKT na UMB v BB s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu

Projektový manažér: prof. RNDr. Stanislav Holec, PhD.

ITMS: 26250120027

Začiatok realizácie: jún 2009

V projekte sa realizovala výstavba datacentra, môžete nám bližšie vysvetliť, prečo je pre UMB potrebný?

UMB bola a je odborne orientovaná najmä do oblasti humanitných vied. V týchto vedách v minulosti nebolo všeobecné povedomie o potrebe informačných systémov, stačilo pero, papier, tabuľa, krieda a neskôr možno nejaký stolný počítač. Myslenie odborníkov z humanitných vied sa prenieslo na celú univerzitu, takže od vzniku UMB boli vždy vyššie priority ako systematicky budovať aj informatickú infraštruktúru UMB. Požiadavky doby ukázali, že mať na stole iba morálne a technicky zastaralé PC a „nejaké“ pripojenie na internet je nielen nedostatočné, ale hrozilo, že bez razantnej inovácie informatickej (IT) infraštruktúry by UMB nemohla konkurovať okolitým univerzitám a spolupracovať s univerzitami na celom svete. Dátové centrum vybavené dostatočným výpočtovým výkonom, pamäťovým priestorom, rýchlym pripojením vonku aj dovnútra organizácie, primerane zabezpečené je štandardný predpoklad IT infraštruktúry každej väčšej organizácie. UMB so svojimi viac ako 1000 zamestnancami a viac ako 13 000 študentmi určite patrí k veľkým organizáciám. Vybudovaním dátového centra sme teda vytvorili štandardné podmienky pre spoľahlivé fungovanie asi 20 rôznych informačných systémov nutných pre plnenie 2 základných poslání UMB – vzdelávanie a skúmanie. Súčasne sme vytvorili aj podmienky na rozvoj týchto systémov a na zavádzanie nových, potrebných pre rozvoj celej UMB. Dosiahli sme stav, kedy IT infraštruktúra UMB už nebrzdí učiteľov ani študentov v ich tvorivej práci.

*Doc. Ing. Ján Hudec, CSc.,
člen projektového tímu*

Projekt : Investície do modernizácie IKT technológií a rekonštrukcie objektov UMB v B.anskej Bystrici s cieľom zlepšenia kvality vzdelávacieho procesu.

Projektový manažér: doc. Ing. Ján Hudec, CSc.

ITMS: 26250120036

Začiatok realizácie: máj 2010

Ako hodnotíte doterajší priebeh projektu a akými predsavzatiami bol realizovaný?

Projekt sa skladá z dvoch predmetov realizácie – stavebnej a informatickej. Informatická časť projektu sa nám s menšími problémami darí plniť podľa našich plánov a predstáv. Žiaľ, stavebná časť projektu, sú to najmä rekonštrukcie budov UMB, výmeny okien, viazne na zložitom procese obstarávania. Zo strany UMB robíme maximum, ale platná legislatíva je nejednoznačná, umožňuje množstvo nepredvídateľných kľučiek a rôznych výkladov. Nám zostáva len dúfať, že proces obstarania aj realizácie stihneme tak, ako nám to projekty predpisujú.

Naše predsavzatia pri oboch projektoch 5.1/02 aj 5./03 sa dajú stručne vyjadriť asi takto:

- V medziach rozpočtu projektov zmodernizovať budovy UMB tak, aby mali študenti a učители lepší komfort (napr. modernizácia učební, budovanie nových laboratórií, ...) a aby UMB šetrila energie (napr. výmena okien).
- V medziach rozpočtu projektov zmodernizovať informatickú infraštruktúru UMB tak, aby táto vytvárala podmienky pre tvorivú prácu učiteľov, výskumníkov a študentov, porovnateľné s podmienkami na univerzitách v SR, ale aj vo svete.

Čo sa podarilo?

Darí sa nám a dúfame, že podľa plánov v roku 2012 sa podarí realizovať naše predsavzatie b). Tu nie je priestor na vymenovanie všetkého, čo sme zrealizovali, ale spomeniem aspoň pár hlavných aktivít: vybudovali sme moderné dátové centrum UMB, podstatne sme inovovali všetky komunikačné uzly na celej UMB, v každej učebni na všetkých fakultách UMB je pre učiteľov k dispozícii projektor s počítačom pripojeným na internet, inovovali sme alebo nanovo vybudovali mnoho počítačových učební po fakultách, vybudovali sme nové laboratória, vymenili morálne a technicky zastaralé počítače učiteľov, ... a to všetko s využitím aktuálne dostupných technológií ako sú blade servery, virtualizácia na úrovni serverov aj desktopov, zavedenie identity manažmentu pre všetkých zamestnancov a študentov UMB, integrácia vybraných informačných systémov atď.

Čo sa na realizáciu pripravuje, budú sa môcť študenti tešiť internetu na internátoch UMB?

Na realizáciu sa pripravuje najmä splnenie nášho predsavzatia a), teda stavebná časť projektov. Postupne budú do používania zavedené nové mailboxy študentov, aj zamestnanci (doteraz len študenti) sa budú môcť do MAN pripájať cez WiFi, asi 20 nových WiFi prístupových bodov signálom lepšie pokryje priestory fakúlt, do viacerých informačných systémov sa bude prihlasovať len jedným heslom, ... Je veľmi veľa noviniek, z ktorých akademická obec UMB najprv musí „stráviť“ tie pre život dôležité a následne budeme informovať o ďalších.

Áno, študenti budú môcť používať pevné pripojenie na internet na internátoch UMB, a to v skúšobnej prevádzke od začiatku akademického roku 2011/2012 (od 19. 9. 2011). Hardverová infraštruktúra je na internátoch pripravená asi rok, ale bez identity manažmentu sme nemohli spustiť hromadné používanie internetu, lebo máme praktické skúsenosti s tým, že pár jednotlivcov odignoruje všetky platné pravidlá pre používanie metropolitnej siete UMB a následne potom musíme riešiť upozornenia organizácií

z celého sveta o porušovaní autorských práv (nelegálne sťahovanie filmov, hudby), o šírení vírusov z našej MAN, resp. odpovedať orgánom činným v trestnom konaní na ich otázky. Treba si uvedomiť, že na UMB skokom pribudne asi 2000 dátových zásuviek s celkom rýchlou konektivitou do siete SANET. Bez automatizovanej identifikácie „nespratníkov“ by sme nevedeli robiť účinné zásahy. Aj bez internetu na internátoch týždenne pracne hľadáme v priemere dvoch vážnych porušovateľov pravidiel MAN. Aktivita projektu „identity manažment“ má plánovaný termín odovzdania koniec 9/2011.

Doc. Ing. Ján Hudec, CSc.,
projektový manažér

Zriadením špecializovanej učebne chémie ste zavŕšili obnovu laboratórií pre ŠP environmentálna chémia a chémia v kombinácii. Čo Vám tato investícia priniesie, aké zlepšenia očakávate?

Kompletná rekonštrukcia laboratórií na Katedre chémie FPV UMB sa začala na jar 2010. V priebehu prvého roka sa podarilo obnoviť laboratórium organickej chémie a biochémie, laboratórium anorganickej chémie a didaktiky chémie a laboratórium analytickej chémie, ktorého súčasťou je váhová. Vďaka projektu realizovaného v rámci operačného programu Výskum a vývoj (kód výzvy: OPVaV-2009/5.1/03-SORO, kód ITMS: 26250120036) sa v tomto roku podarilo zrekonštruovať aj posledné laboratórium – laboratórium fyzikálnej chémie (špecializovaná učebňa počítačmi podporovaných experimentov).

Obnovu laboratórií si vyžiadali predovšetkým nevyhovujúce bezpečnostné podmienky a celková zastaranosť priestorov, v ktorých pracovali študenti v rámci laboratórnych cvičení, pri vypracovávaní záverečných prác, ale aj pedagógovia pri realizácii vlastného výskumu. V najhoršom stave sa nachádzal systém odvetrávania zdraviu škodlivých látok pomocou digestorov – buď boli digestory nefunkčné alebo v laboratóriu úplne chýbali. V súčasnosti sú vo všetkých laboratóriách plne funkčné digestory spĺňajúce najprísnejšie kritériá, navyše v niektorých laboratóriách sú podstatne väčšie, čo umožňuje stavať aparatúry priamo v digestore. Okrem vetracieho systému boli kompletne prerobené rozvody elektriny, vody, odpadu a plynu, čo rovnako zvýšilo bezpečnosť našej práce. Výhodou pri rekonštrukcii boli dobré kontakty s Masarykovou univerzitou v Brne a Univerzitou Komenského v Bratislave, kde sme sa mnohými nápadmi inšpirovali. Ako príklad môžeme uviesť očné sprchy v každom laboratóriu a jednu celotelovú sprchu v pracovni našich techničiek, ktoré môžu v prípade potreby veľmi pomôcť, napr. pri poliatí žieravinou. Pevne verím, že ich nebudeme potrebovať.

V nových laboratóriách sa určite lepšie cítia aj pedagógovia a študenti. V minulosti sa nám stávalo, že pri prvom vstupe prváci krútili hlavami a čudovali sa, že máme laboratóriá v horšom stave, ako mali na stredných školách. Teraz sa už nemusíme hanbiť, ani keď prídu na hosťovanie kolegovia zo zahraničia. V súčasnosti máme spomedzi slovenských univerzít chemické laboratóriá asi v najlepšom stave. Druhou stránkou je samozrejme prístrojové vybavenie, tam zaostávame a v porovnaní s univerzitami v Bratislave a Košiciach, najmä z dôvodu ľudských a priestorových kapacít aj zaostávame zrejme budeme, ale aj v tomto smere sa na našej katedre v ostatných rokoch situácia veľmi zlepšila. V súčasnosti máme funkčný moderný atómový absorpčný spektrometer, elektroforetický a izotachforetický analyzátor a vďaka už spomínanému projektu tohto roku pribudol moderný UV-VIS spektrometer.

Na záver by som sa chcel poďakovať vedeniu našej fakulty a tiež vedeniu univerzity za podporu a finančné prostriedky, vďaka ktorým bolo možné túto prestavbu zrealizovať.

Doc. RNDr. Miroslav Medveď, PhD.
člen projektového tímu

Ako hodnotíte prínos zakúpenej techniky (mikroskop a s tým súvisiace IKT zariadenia) pre výučbu na Vašej fakulte?

Zakúpením mineralogického polarizačného mikroskopu Nikon ECLIPSE LV 100 POL s príslušenstvom (kamera, počítač, programové vybavenie – softvér NIS-Element D 3.10) sa aspoň čiastočne vyriešil nedostatok mikroskopov na výučbu niektorých hlavných a výberových predmetov pre nový študijný program aplikovaná geológia. Mikroskop sa tiež využíva pre mikroskopovanie v rámci existujúcich vedeckých projektov. V súčasnosti patrí tento mikroskop k najlepším na Slovensku. Mikrofotografie už boli využité aj vo vedeckých publikáciách a skriptách, ktoré boli tento rok publikované.

Doc. RNDr. Ján Spišiak, DrSc.
člen projektového tímu

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

PRÍSPEVKY FAKÚLT

Cesty umenia, cesty života

Začiatok akademického roka 2011/2012 na Fakulte humanitných vied UMB ozvláštnili dve zaujímavé stretnutia, na ktorých sa organizačne podieľali Katedry slovenského jazyka a literatúry a Katedry romanistiky. Na ich pozvanie dňa 26. septembra 2011 zavítala do Banskej Bystrice **Dr. Catherine Ébert-Zeminová** a **PhDr. Jaromír Zemina**.

Catherine Ébert-Zeminová študovala na Filozofickej fakulte Karlovej univerzity v Prahe, na univerzite v Paríži VII-Jussieu a na École normale supérieure, rue d'Ulm. V súčasnosti pôsobí na Katedre francúzskeho jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Karlovej univerzity, venuje sa románovej tvorbe (*Bludný kruh*), literárnej vede (*Textasis. Anagoge interpretačného vzťahu*), kritike francúzskej beletrie a prekladu odbornej a umeleckej literatúry. V rámci prednášky predstavila svoju literárnovednú monografiu *Textasis*, prítomným osvetlila vlastné vnímanie analógie medzi čitateľom a literárnym textom a zároveň poukázala na kľúčové otázky možností interpretácie.

Irena Brežná číta zo svojej knihy *Na slepačích krídlach*

Jaromír Zemina, esejista a básnik, absolvent dejín umenia a klasickej archeológie na Masarykovej univerzite v Brne, bývalý riaditeľ zbierky moderného umenia Národnej galérie v Prahe a hlavný kurátor zbierky zahraničnej maľby 19. a 20. storočia prezentoval súborne dielo *Via artis, Via vitae* (Torst 2010), v ktorom sa zrkadlí jeho dlhoročný záujem o umenie, resp. kultúru. Zaujímavá publikácia o českom výtvarnom umení a umelcoch je doplnená kresbami, fotografiami, reprodukciami obrazov a úplnou bibliografiou autora.

Knihy, ktoré boli predmetom inšpiratívnych prednášok, sa po priateľskom osobnom venovaní stali súčasťou fondu Univerzitnej knižnice UMB.

Dňa 12. októbra 2011 sa v priestoroch Vzdelávacieho centra Univerzitnej knižnice v spolupráci Katedry slovenského jazyka a literatúry, Katedry germanistiky, Univerzitnej knižnice UMB a záujmového združenia ASPEKT uskutočnilo stretnutie so spisovateľkou, publicistkou a ľudskoprávnou aktivistkou **Irenou Brežnou**.

Narodila sa v roku 1950 v Bratislave, detstvo prežila v Trenčíne. V roku 1968 nedobrovoľne emigrovala s rodičmi do Švajčiarska, kde odvtedy žije a pracuje. Študovala slavistiku, filozofiu a psychológiu na Univerzite v Bazileji. Pracovala ako psychologička a tlmočnica z ruštiny do nemčiny. Dvanásť rokov sa aktívne podieľala na práci Amnesty International. Realizovala a podporovala rôzne humanitné a ženské projekty, napríklad

v Guineji a v Čečensku. Píše po nemecky, za svoje publicistické a literárne texty získala viacero ocenení. Je stálou prispievateľkou niekoľkých švajčiarskych a nemeckých novín a časopisov, o. i. *Neue Zürcher Zeitung*, *Berliner Freitag*. V nemčine jej vyšlo viacero kníh, napr. zbierka esejí a literárnych reportáží z východnej a strednej Európy pod názvom *Die Sammlerin*

PhDr. Catherine Ébert-Zeminová, Ph.D. a PhDr. Jaromír Zemina

der Seelen (Zberateľka duší; Aufbau Verlag, Berlín 2003). Okrem časopiseckých textov jej v slovenskom preklade vyšla próza *Psoriáza, moja láska* (1992), v knižnej edícii ASPEKTU kniha próz, esejí a publicistických článkov *Tekutý fetiš* (2005) a v roku 2007 bol publikovaný román *Na slepačích krídlach* (2010, druhé vydanie).

Autorka viedla medzigeneračný dialóg s vyše stovkou poslucháčok a poslucháčov cez čítanie zo svojej úspešnej knihy *Na slepačích krídlach* (*Die beste aller Welten*) o živote v socialistickej Československu. Zároveň predstavila celú svoju doterajšiu tvorbu a tiež nový text, ktorý bude uvedený do života na februárovom knižnom festivale v Lipsku. V hodinu a pol trvajúcej besede sa vrátila aj k svojim zážitkom reportérky v Čečensku a skúsenostiam z tlmočenia pre utečencov vo Švajčiarsku.

Stretnutie vyvolalo živú diskusiu a pozitívne ohlasy, z ktorých vyberáme:

V medzigeneračnom dialógu o živote v socialistickej Československu

„Pani Brežná – veľmi dobre! Aj keď sme si najprv neuvedomovali, s kým máme tú česť... a je mi tak trochu ľúto, že sa jej s nami hneď od začiatku nepodarilo rozbehnúť diskusiu, akú možno očakávala, pretože my naozaj vieme z tohto obdobia veľmi málo ako „porevolučné deti“ sa o túto tému aj málo

zaujímame. A myslím si, že v nás aj táto debata, alebo skôr prednáška, vyvolala záujem o dobu. A aj keď som sa s ostatnými o tom rozprávala, bolo to podobné a tiež to, že si hneď kúpili knihy, ktoré si od nich v najbližšom možnom čase požičiame, o tom svedčí. A ak môžem ešte dodať, mňa osobne viac zaujala ako psychologička svojou prácou s utečencami a emigrantmi. Celé moje štúdium na základnej a strednej škole som skôr inklinovala k psychológii a následne práci v podobnom odbore, aj keď som sa postupne dostala k niečomu inému. Mám takú túžbu (dúfam, že nie naivnú), raz si tú psychológiu doštudovať... Ja som si odniesla z tejto prednášky možno aj niečo iné a to je kontakt na vydavateľstvo ASPEKT, kde som si už na internete našla zaujímavé tituly. Čiže, pre mňa veľmi pútavé stretnutie s touto autorkou. Takže ďakujeme za pozvanie!“

„Diskusia s p. Irenou Brežnou bola včera výborná. Mala som nejaké otázky, ale ona ich v podstate zodpovedala počas

toho, keď hovorila. Dala som si podpísať knihu, ale nič som sa jej už nepýtala, lebo mi bolo aj trochu divné rozprávať sa s ňou o preklade, keďže originál písala v nemčine. Takže sa mi to veľmi páčilo a padlo mi to vhod. Vďaka ešte raz za organizáciu a pozvánku.“

Všetci traja hostia nám prisľúbili opätovné návraty do Banskej Bystrice, a preto dúfame, že sa ich slová čoskoro naplnia. Veľmi nás teší, že sa podujatí zúčastnilo vyše dvesto poslucháčok a poslucháčov a prednášky vyvolali v ich radoch priaznivé reakcie. Dá sa nám tak naplňať jedno z univerzitných poslanií o rozvíjaní odborného a inšpiratívneho dialógu naprieč krajinami, kultúrami a generáciami. Ostáva veriť, že záujem študentiek a študentov vo väčšej miere podporia aj ich pedagógovia.

PaedDr. Zuzana Bariaková, PhD.

Mgr. Martina Kubealaková, PhD.

Katedra slovenského jazyka a literatúry FHV UMB

Vedecké kolokvium za účasti guvernéra NBS na Ekonomickej fakulte UMB

Dňa 12. októbra 2011 sa v slávnostnej aule Ekonomickej fakulty UMB uskutočnilo vedecké kolokvium na tému *Vplyv zosťreného bankového dohľadu na banky a investorov v kontexte krajín eurozóny*. Záštitu nad ním prebrala Národná banka

Slovenska a Veľvyslanectvo Francúzskej republiky na Slovensku. Cieľom kolokvia bolo prezentovať názory odborníkov z bánk, podnikov a akademickej obce na aktuálny vývoj v bankovom a podnikateľskom prostredí eurozóny. Keďže podujatie sa konalo pri príležitosti otvorenia Slovensko-francúzskeho univerzitného inštitútu a zároveň na začiatku realizácie spoločného magisterského študijného programu s Univerzitou Nancy 2, jeho obsahom bola aj prezentácia spoločných slovensko-francúzskych projektov a študijných programov, ktoré sa na našej fakulte rozvíjajú v spolupráci so zahraničnými partnermi.

V úvode kolokvia privítal všetkých prítomných svojím príhovorom dekan Ekonomickej fakulty Ing. Vladimír Hladlovský. Po ňom vystúpil s príspevkom vzácný hosť – guvernér Národnej banky Slovenska doc. Jozef Makúch. Prítomné auditorium, ktoré tvorili predovšetkým študenti študijného odboru financie, investovanie a bankovníctvo, oboznámil s problematikou implementácie pravidiel Basel III v eurozón. Nasledovalo vystúpenie prof. Alaina Buzelayho, ktorý pôsobí na Univerzite v Nancy 2 a tiež na Ekonomickej fakulte UMB, na tému *Aktuálne problémy bankového dohľadu v Európe*. Ďalej to bol príspevok prof. Márie Uramovej, ktorá priblížila históriu, súčasnosť a perspektívy frankofónneho štúdia na Ekonomickej fakulte UMB. Výučba odborných ekonomických predmetov vo francúzskom jazyku tu začala už v roku 1993 a postupne sa etablovala do súčasnej podoby spoločných študijných programov s francúzskymi univerzitami v Nancy a v Poitiers. V mene novootvoreného Slovensko-francúzskeho univerzitného inštitútu sa účastníkom kolokvia prihovril aj jeho riaditeľ doc. Radovan Gura.

Po obedňajšej prestávke kolokvium pokračovalo konfrontáciou pohľadov na danú problematiku z perspektívy bankovej, podnikateľskej a akademickej sféry.

Privátnu bankovú oblasť zastupovala Ing. Jana Tašková, riaditeľka odboru z DEXIA banky, a. s. Skúsenosťami z podnikateľského sektora obohatil príspevky a diskusiu finančný riaditeľ IBM Slovakia Ing. Marián Bodi, jeho kolega Ing. Ľuboš Jančovič a riaditeľ Quardiq, a. s., doc. Jaroslav Sivák. Za akademickú obec vystúpili doc. Emília Zimková, a Ing. Žaneta Lacová. Podujatie sa tešilo veľkému záujmu zo strany odbornej verejnosti aj študentov predovšetkým z toho dôvodu, že poukázalo na konkrétne dôsledky aplikácie menovej politiky v praktickej činnosti ekonomických subjektov.

Interdisciplinárny prístup k riešenej problematike priniesol mnoho zaujímavých podnetov a podnietil organizátorov pokračovať v usporadúvaní podobných podujatí aj v budúcnosti.

Anna Vallušová

Katedra ekonómie EF UMB

International Day na Ekonomickej fakulte UMB

Dňa 13. októbra 2011 sa v slávnostnej aule Ekonomickej fakulty UMB uskutočnilo interkultúrne podujatie pod názvom *International Day*. Išlo o medzinárodné fórum, na ktorom sa predstavili študenti zo siedmich krajín (Bulharsko, Francúzsko, Česko, Kazachstan, Poľsko, Španielsko a Turecko), ktorí v tomto semestri študujú na Ekonomickej fakulte v rámci programu Erasmus.

Erasmus študenti si starostlivo pripravili prezentácie svojich krajín a domovských univerzít a skvelým programom prekonal očakávania všetkých, ktorí sa na tomto podujatí zúčastnili. Pre slovenských študentov to bola aj príležitosť dozvedieť sa o univerzitách, na ktorých môžu v rámci mobilitných programov študovať.

Prvý sa predstavil tím z Bulharska. Vasil komentoval video o univerzite vo Varne a o krásach Bulharska. Po videu ho vystriedali štyri študentky, ktoré predviedli a potom učili dobrovoľníkov tradičný bulharský tanec. Parket sa hneď zaplnil veselými zahraničnými a slovenskými študentmi a už tu sa vytvorilo krásne medzinárodné spoločenstvo, ktorého duch ovládal aulu až do konca.

Nasledovala prezentácia Českej republiky, ktorú pripravili študenti z Vysoké školy ekonomickej v Prahe. Jednou z nich bola aj študentka pôvodom z Kazachstanu, ktorá spolu s kolegynami prezentovala to najzaujímavejšie z Česka – krásy krajiny, tradície, české národné symboly, medzi ktoré pyšne zaradili aj bývalého prezidenta Václava Havla, speváka Karla Gotta a spisovateľa Milana Kunderu. K „chutiam a vôňam“ Česka patrilo aj dobré jedlo, ktoré priniesli ochutnať – tradičný český koláč a olomoucké syrečky.

Tretím prezentujúcim tímom boli študenti z univerzity v Reims vo Francúzsku. Pre International Day vytvorili vlastné video o mestách, v ktorých žijú a študujú a nevynuli ani Paríž. Potom predstavili svoje tradičné piesne a tance, zatancovali kankán a pustili francúzsku hymnu, ktorá plynule prešla do Alors on Dance a publikum sa opäť roztancovalo. Prítomní sa dobre zabavili aj na videu o stereotypnom vnímaní Francúzov, čo bola čerešnička na torte tejto prezentácie. Sladkou bodkou boli palacinky s nutellou a šľahačkou, croissants a jablčný cidre, ktorých bolo dosť pre všetky mlsné jazyčky.

Prezentácia poľských študentov sa začala informáciami o Univerzite Národnej obrany vo Varšave a pokračovala prezentáciou zaujímavostí krajiny a jej hlavného mesta Varšavy. V ďalšom programe poľskí študenti ukázali, akí sú hudobne nadaní – hrali na gitare, bongu, caxixi a dokonca na hrebeni. Zaspievali dve poľské piesne. Druhá bola taká dojímavá, že sa jeden z poľských chlapcov rozplakal, dal si dole čiapku a začal do nej vyberať peniaze. Vtedy sa publikum skutočne neubránilo smiechu, tureckí študenti mu aj čo-to prispeli. Poliaci pre nás navarili sladké favorky.

Španielsko reprezentoval jeden Erasmus študent z Univerzity Extremadura, ale k prezentácii sa pripojil aj španielsky lektor

pôsobiaci na EF UMB. S humorom nám ukázali všetky typické španielske aktivity, medzi ktorými nechýbali býcie zápasy (len vo filme), tradičné stolovanie, šport a krásne ulice španielskych miest. Na záver sme si s nimi zatancovali tanec makarena a ochutnali chlebíky potreté paradajkou a olivovým olejom.

Zástupcovia orientálneho Turecka z Cag University nám predstavili najdôležitejšie mestá v Turecku a najkrajšie turistické atrakcie. Pripravili zeleninový šalát, mliečnu ryžu a dolmu – papriku plnenú ryžou a mäsom, ktorú varili od skorého rána. Na konci prezentácie ukázali to najkrajšie z medzinárodného dňa – tradičný turecký orientálny tanec, ktorý zatancovala Melis v nádhernom zelenom orientálnom kostýme. Po chvíli sa pridali všetci tureckí študenti, ich priatelia z ostatných krajín, ako aj slovenské publikum.

Prvý International Day na Ekonomickej fakulte UMB sa vydaril hlavne vďaka dobrej príprave zo strany referátu pre medzinárodné vzťahy pod vedením prodekanke doc. Ing. Vandy Marákovéj, PhD., ktorá celé podujatie aj veľmi profesionálne moderovala. Na príprave podujatia sa podieľala aj organizácia International Exchange Erasmus Student Network (ESN), ktorá komunikovala s Erasmus študentmi pri príprave programu a vytvorila atraktívne plagáty.

Čo o podujatí povedali:

Aj keď spojovacím jazykom bola angličtina, bol to deň kultúrnej rôznorodosti – plný najrôznejších tónov, farieb, obrazov a chutí. Bol to mikrokosmos Európy, ktorá svojou politikou vzdelávania takého obohacovanie ľudí umožňuje. S radosťou som pozorovala, že títo krásni mladí ľudia si takúto výnimočnosť spontánne prisvojili a prajem im, aby si ju – aj vo svetle dnešných udalostí – nikdy nedali vziať.

PhDr. Anna Zelenková, PhD. z Katedry odbornej jazykovej komunikácie EF UMB, vyučujúca predmety zamerané na interkultúrnú komunikáciu

Hľadanie dobrých príkladov inkluzívneho vzdelávania vo Veľkej Británii – terénna štúdia

Pálčivé otázky vzdelávacej politiky a školskej praxe si často vyžadujú komplexné riešenia a pohľad na problém z rôznych strán. Je prinajmenšom odvážne domnievať sa, že východisko z nepriaz-

nivej situácie nájde jedinec, jednotlivá inštitúcia či individuálna sféra. Ťaživým problémom našej krajiny je pretrvávajúca selektívnosť vzdelávacieho systému a viacerí odborníci pátajú po príčinách tohto javu a snažia sa načrtnúť rámce inkluzívneho vzdelávania. Ich úsilie však môže narážať na jednostranný pohľad zvnútra svojho odborného okruhu bez prieniku do skutočnej reality školy. Východiskom zo slepej uličky je dialóg.

Práve ambícia nadviazať dialóg na tému inkluzívneho vzdelávania bola motívom môjho rozhodnutia reagovať na výzvu,

ktorú adresoval záujemcom Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť (SGI) ako mimovládna organizácia a ktorej cieľom bolo získať pestrý tím ľudí, ktorí sa zúčastnia terénnej štúdie vo Veľkej Británii. Tá sa konala v rámci projektu *Dobrá prax inkluzívneho vzdelávania vo Veľkej Británii so zreteľom na vzdelávanie rómskych detí*, ktorý finančne podporilo Veľvyslanectvo Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. Záujem realizátora projektu (SGI) obsadiť do tímu aj zástupcu z akademickej pôdy ma stimuloval k tomu, že som vstúpila do výberového konania. Po ukončení tejto aktivity môžem povedať, že som vďaka za príležitosť, ktorá sa mi dostala.

V júni 2011 vycestovala na terénny týždenný pobyt do Anglicka skupina v zaujímavom zložení – z Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť Martina Kubánová a Judit Kontseková; pohľad

návšteva ZŠ Heaton Primary School v Bradforde

na problém kvality škôl z úrovne štátu zabezpečovali zástupcovia z Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania Zuzana Juščáková a Michal Hacaj; k otázkam inkluzívneho vzdelávania očami rizikovej skupiny rómskych žiakov zaujímala stanoviská učiteľka, lektorka a rómska aktivistka Janka Luptáková, no a akademickú sféru som reprezentovala ja. Toto zloženie korešpondovalo s myšlienkou, ktorú si organizátori terénnej štúdie vytýčili v začiatkoch projektu, a síce kladť dôraz na interdisciplinárny prístup s cieľom vytvoriť odborne zaujímavý tím, ktorého každý člen sa na daný problém pozerá cez svoju optiku vlastného odborného zamerania. Kľúčovým zámerom celého pobytu bolo komplexné pozorovanie inštitúcií a postupov, ktoré sa javia ako efektívne v integrácii detí zo sociálne

Výsledky jeho práce zase dôkazom, že univerzita môže školskú prax priamo ovplyvňovať. K systematickému pohľadu na problematiku inkluzívneho vzdelávania prispeli i názory Arthura Ivattso- ma, konzultanta anglického ministerstva školstva, ktorý roky pôsobil v pozícii inšpektora OFSTED (*Office for Standards in Education, Children's Services and Skills*). Z množstva škôl, ktoré som mala možnosť navštíviť,

Prijatie u prof. Mela Ainscowa na Manchester University

ich integrácie do školského kolektívu. Každý rozhovor či návšteva v rámci týždenného pobytu ponúkala nové podnety na uvažovanie. Chcelo to len otvorenú myseľ.

Postrehy účastníkov terénnej štúdie boli spracované do podoby publikácie, ktorú vydal Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť pod názvom *Dobré príklady inkluzívneho vzdelávania v Anglicku so zreteľom na vzdelávanie rómskych detí*. Zavŕšením projektu bola medzinárodná konferencia *Predpoklady inkluzívneho vzdelávania na Slovensku*, ktorá sa konala 8. novembra 2011 v Bratislave pod záštitou podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a národnostné menšiny Rudolfa Chmela.

Moju účasť na všetkých vyššie zmienených podujatiach hodnotím veľmi pozitívne. Nadviazanie dialógu s novými organizáciami a milými ľuďmi, s ktorými som mala možnosť prísť do kontaktu, mi otvorilo nové obzory, obohatilo môj pracovný i osobný život. Preto som rada, že

Návšteva Manchester University

znevýhodneného prostredia. Tomuto cieľu bol prispôsobený aj program, ktorý hodnotím ako zaujímavý, bohatý a náročný. Únavu spôsoboval nielen neustály presun z miesta na miesto, ale i úsilie v krátkom čase spracovať množstvo podnetov. Myslím, že organizátorom sa skutočne podarilo postihnúť piliere inkluzívneho vzdelávania. Mali sme možnosť komunikovať s odborníkmi v oblasti vzdelávania a sociálnej starostlivosti, navštíviť školy, ktoré sa inkluzívnemu vzdelávaniu nebránia, ale naopak otvárajú a rozprávajú sa tak s učiteľmi, asistentmi učiteľov, riaditeľmi škôl, svoj pohľad na problém nám poskytli rôzni experti z lokálnych úradov, centier podpory, rómski aktivisti, ako i tí, ktorých sa inkluzívne vzdelávanie najviac týka, žiaci a ich rodičia. Každý účastník tak mohol z terénnej štúdie mnoho načerpať. Pre mňa osobne bolo zaujímavé stretnutie s profesorom Melom Ainscowom z Centra pre spravodlivosť vo vzdelávaní (*Centre for Equity in Education*) na Univerzite v Manchestri, ktorého som dovtedy poznala len ako autora publikácií. Jeho snaha robiť aplikovaný výskum a priblížiť sa školskej praxi boli veľkou inšpiráciou.

ska a našli svoj domov v Anglicku. Terénny pobyt mi pomohol preniknúť hlbšie aj do problematiky podpory školy a učiteľov pri zavádzaní inkluzívnej politiky. Videla som veľmi funkčné centrá podpory vzdelávania Rómov (napr. *Bradford Education Service for New Communities and Travellers*), ktoré poskytovali školám pomocnú ruku vo forme poradenstva, edukačných materiálov, ako i centrá poskytujúce sociálne poradenstvo rómskym rodinám v úzkej spolupráci so školami (napr. napr. *Community Cohesion & Traveller Education Bolton*). Inšpiratívna bola i účasť na štvrtom ročníku Rómskeho fóra v Ashforde, kde si učitelia vymieňali skúsenosti so vzdelávaním rómskych detí, spoločne hľadali najúčinnšie nástroje

Návšteva centra pre podporu učiteľov vzdelávajúcich Rómov v Boltone

som dostala príležitosť prezentovať svoje odborné názory a reprezentovať našu univerzitu na zaujímavých fórach.

PaedDr. Katarína Vánčíková, PhD.
Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky PF UMB

Aktivity PF UMB v Banskej Bystrici na v rámci ZDRUŽENIA ORAVA

V dňoch 21. – 23. októbra 2011 v Podbanskom vo Vysokých Tatrách organizovalo Združenie Orava pre demokraciu vo vzdelávaní a Centrum pre vzdelávaciu politiku 12. ročník celoslovenskej konferencie s medzinárodnou účasťou „Inovácie v škole 2011“.

Svoje praktické skúsenosti, príklady s využívaním inováčných metód vyučovania a učenia ponúkli aj vysokoškolskí učitelia PF UMB s cieľom podporiť učiteľov k efektívnemu učeniu žiakov a ich samostatnému uvažovaniu, schopnosti riešenia konfliktov, rozvoja spolupráce medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a učiteľmi, medzi školou a rodinou.

V priebehu konferencie vystúpila v panelovej diskusii: Inkluzívne vzdelávanie. Od politiky k praxi doc. Vlasta Belková, PhD., ktorá prezentovala aktuálny stav a problémy inkluzívneho vzdelávania na Slovensku. Interaktívnu pracovnú dielňu: Predstavy detí o čítaní, pripravili PaedDr. Eva Ďurošová, PhD., PaedDr. Aneta Jarešová, PhD., ktoré predstavili detské stratégie dekódovania významu textu a predstavy detí o čítaní. V ďalšej

interaktívnej dielni Tvorivá dramatika v súradniciach rozvíjania komunikačných zručností, Mgr. Lýdia Janáková, PhD., ponúkla dramatizáciu rozprávky „O troch trpaslíkoch a princeznej“, ktorá je v učebnici Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ.

Všetky výstupy pracovníkov PF UMB v Banskej Bystrici slúžili nielen k úspešnej komunikácii a získavaniu poznatkov pre učiteľov ZŠ, ale aj k výmene skúseností s profesorkami Sara Ann Beach (University of Oklahoma) a Angela Ward (University of Saskatchewan, Kanada), tiež Mery Melvin (Miami University, Ohio), ktoré hodnotili dielne ako zaujímavé a podnetné. Svedčia o tom, aj ďakovné listy Združenia Orava.

Zároveň blahozeláme k Cene Združenia Orava prof. RNDr. Pavlovi Hanzelovi, CSc., ktorá mu bola udelená za dlhoročnú spoluprácu.

Mgr. Lýdia Janáková, PhD.

Katedra predškolskej a elementárnej pedagogiky PF UMB

Beseda s prekladateľom Karolom Wlachovským

Oddelenie prekladateľstva a tlmočnickva Katedry slovenského jazyka a literatúry Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

trici v spolupráci s Múzeom kultúry Maďarov na Slovensku patriaceho pod Slovenské národné múzeum (v zastúpení p. riaditeľky Gabrielly Jarábik a p. Sylvie Šipošovej), občianskym združením Tradície a hodnoty a občianskym združením Filológ (ktorým za spoluprácu úprimne ďakujeme) zorganizovala v rámci akcie Týždeň vedy a techniky dňa 8. 11. 2011 zaujímavé podujatie.

Pozvanie prednášať a besedovať s poslucháčmi prekladateľstva a tlmočnickva, ale aj s priaznivcami literatúry vo všeobecnosti prijal renomovaný prekladateľ **Dr. Karol Wlachovský**. Karol Wlachovský študoval v rokoch 1958 – 59 na Ekonomicko-inžinierskej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej, vo svojom štúdiu pokračoval v rokoch 1961 – 69, kedy sa na Filozofickej fakulte UK

v Bratislave venoval slovenčine a knižkovede. V rokoch 1959 – 61 pôsobil ako pracovník v Slovenskej knižnici a v rokoch 1963 – 68 ako dlhoročný spolupracovník a redaktor literárneho mesačníka Slovenské pohľady. Viac ako 20 rokov pracoval pre vydavateľstvo Tatran, a následne sa stal i jeho riaditeľom (1968 – 90). Od roku 1990 viedol v Budapešti Československé kultúrne a informačné stredisko, po roku 1993 pôsobil ako kultúrny poradca Slovenského veľvyslanectva v Maďarsku a ako riaditeľ Slovenského kultúrneho inštitútu v Budapešti. Pedagogické aktivity rozvíjal na Univerzite Eotvosa Lóránda v Budapešti, na Katolíckej univerzite P. Pázmánya v Pilišskej Čabe a na Pedagogickej fakulte Segedínskej univerzity, kde vyučoval teóriu umeleckého prekladu a viedol aj praktické semináre. Od 60. rokov kriticky glosoval medzivojnovú literatúru i tvorbu svojich súčasníkov, pričom sa o vydávanie maďarskej literatúry na Slovensku ako editor i prekladateľ.

Dr. Wlachovský prekladal najmä z maďarskej literatúry 20. stor. (G. Csáth,

D. Kosztolányi, I. Mátyás, G. Ottlik, J. Örkény, M. Mészöly, A. Kertész, B. Palotai, Benedek István, I. Dobozs, I. Csurka, L. Németh László a i.). Slovenským čitateľom sprístupnil aj diela maďarských prozaikov žijúcich na Slovensku (L. Dobos, G. Duba a i.), z ktorých v slovenskom literárnom kontexte udomácnil L. Grendela (preložil viac ako 11 jeho diel).

Z klasikov osobitnú pozornosť sústreďil na dielo K. Mikszátha, a to na štyri tituly: *Tvrde kotrbý*, *Fešáci*, *Slovenskí rodáci* a legendárny *Dáždnik sv. Petra*, ilustrované Ferom Liptákom, vyšli pod patronátom vydavateľstva Marenčin PT a účastníci si ich mohli na mieste kúpiť.

Podujatie otvorila organizátorka Dr. Anita Huťková, ktorá predstavila doterajšie pôsobenie a diela nášho vzácneho hosťa. Dr. Wlachovský pútavým spôsobom porozprával o svojej prekladateľskej práci a odpovedal na zvedavé otázky svojich početných poslucháčov.

Anita Huťková, Eva Čulenová
KSJL FHV UMB

Študenti FPV UMB na medzinárodnej súťaži v programovaní CERC ACM 2011

Central Europe Regional Contest 2011

V dňoch 11. – 13. novembra 2011 hostila Elektrotechnická fakulta ČVUT v Prahe najlepších študentov – programátorov z univerzít Českej republiky, Chorvátska, Maďarska, Poľska, Slovenska a Slovinska na Stredoeurópskom regionálnom kole svetovej súťaže v programovaní *ACM International Collegiate Programming Contest*. Univerzitu Mateja Bela reprezentovali dva tímy (Bel1, Bel2) z Katedry informatiky FPV. Členmi tímov boli študenti študijného odboru aplikovaná informatika Michal Povinský, Tomáš Janikovič, Martin Brzula a Bc. Michal Krnáč, Bc. Miroslav Dzúrik a Bc. Stanislav Herman.

Na súťaži spolu súperilo 64 trojčlenných tímov v rýchlostnom programovaní. Na riešenie bolo v tomto roku zadaných desať náročných programátorských problémov, ktoré mali spoločný názov *Contest Ciphers*. Po odštartovaní o 9:00 hod. nastalo napäté päťhodinové sledovanie výsledkovej listiny trénermi jednotlivých tímov, ktoré v tom čase urputne hľadali správne a rýchle algoritmy vedúce k riešeniu problémov. Každý tím mal k dispozícii jeden počítač a literatúru, ktorú si so sebou priniesol. Všetky elektronické zdroje informácií boli zakázané.

Výsledky sa v tabuľke menili podľa počtu úspešne odovzdaných úloh. Riešenia prvých úloh sa začali objavovať už po 4 minútach. Každý tím sa snažil správne vyriešiť čo najväčší počet úloh v čo najkratšom čase a na prvýkrát. Konečný výsledok bol určený počtom vyriešených úloh a súčtom časov, za ktoré boli úlohy odovzdané. Správnosť riešenia kontroloval rozhodcovský server, ktorý každé nesprávne a časovo neoptimálne riešenie penalizoval dvadsiatimi trestnými minútami. Princíp súťaže charakterizuje jej logo, na ktorom je oblak (reprezentuje problém), žiarovka (reprezentuje nápad) a balón (reprezentuje správne riešenie). Balóny sa naozaj rozdeľujú za každé akceptované riešenie. V tomto roku boli nahradené protistresovými žiarovkami.

Hodinu pred skončením súťaže sa výsledková listina prestala aktualizovať a oficiálne výsledky boli oznámené až na záverečnom vyhodnotení, ktoré sa konalo vo večerných hodinách v Betlehemskej kaplnke. Pri odovzdávaní cien súťažiacich pozdravili dekan Elektrotechnickej fakulty ČVUT prof. Ing. Pavel Ripka, CSc. a vedúci Katedry počítačov doc. Ing. Miroslav Šnorek, CSc. Ceny odovzdala Ing. Božena Mannová, Ph.D., ktorá je riaditeľkou súťaže pre Európu a dlhoročnou členkou organizačného výboru. Súťaž pomohla nájsť najlepších z najlepších, ktorí budú reprezentovať strednú Európu na celosvetovom finále v dňoch 14. – 18. mája 2012 vo Varšave. Na prvom mieste sa umiestnil tím z Varšavskej univerzity, ktorý vyriešil deväť úloh s konečným časom 22 hodín 45 minút a 35 sekúnd, potom nasledujú dva tímy z Jagelonskej univerzity a znovu tím z Varšavskej univerzity. Na piatom mieste skončili reprezentanti Karlovej univerzity. Do svetového finále postupujú v tomto roku tri tímy, pričom maximálne jeden z jednej univerzity, takže nás na ňom budú reprezentovať tímy z Varšavskej univerzity, Jagelonskej univerzity a Karlovej univerzity. Najlepšie zo slovenských univerzít sa umiestnili študenti z Komenského univerzity na 7. mieste so siedmimi vyriešenými úlohami a s konečným časom 20 hodín 50 minút a 30 sekúnd.

Náš tím Bel1 skončil na 40. mieste s tromi vyriešenými úlohami a časom 5 hodín 49 minút a 30 sekúnd a podobne tím Bel 2 na 45. mieste s tromi vyriešenými úlohami a časom 8 hodín 59 minút a 52 sekúnd. Zo slovenských univerzít sa pred nami ešte umiestnili tímy za Komenského univerzitu (7. miesto a 7 úloh, 9. miesto a 6 úloh, 39. miesto a 3 úlohy), za UPJŠ (16. miesto a 5 úloh), za FIIT STU (31. miesto a 4 úlohy), za Žilinskú univerzitu (32. miesto a 4 úlohy). Za nami skončili tímy za FIIT STU (53. miesto a 2 úlohy) a za Žilinskú univerzitu (55. miesto a 2 úlohy).

So súťažou mali študenti Katedry informatiky prvé skúsenosti v rokoch 1998 a 1999, keď sa regionálne kolá konali tiež v Prahe. Po dlhšej pauze je tu od roku 2009 znovu snaha pokračovať v účasti na súťaži. Z roka na rok sa výkony našich tímov v počte vyriešených úloh zlepšujú. K prebojovaniu sa na vyššie priečky v rebríčku je potrebný neustály tréning a udržiavanie kontinuity v účasťach na súťaži, zároveň získavanie šikovných študentov zo stredných škôl pre štúdium informatiky práve na UMB.

ČVUT Open na FPV UMB

Vybrať súťažiacich do regionálneho kola pomáha súťaž ČVUT Open, ktorej sa zúčastňujú univerzity bývalého Česko-Slovenska. Hlavným organizátorom je FEL ČVUT v Prahe a ostatné univerzity sa pripájajú prostredníctvom internetu priamo z Brna, Plzne, Ostravy, Bratislavy, Žiliny, Košíc a v tomto roku prvýkrát aj z Banskej Bystrice. Predchádzajúce dva roky študenti FPV UMB vycestovali na FIIT STU do Bratislavy, kde im bolo umožnené zúčastniť sa súťaže. Finančné náklady na ubytovanie a cestovanie neumožňovali účasť všetkým záujemcom zo strany študentov katedry. Preto v tomto roku sme sa rozhodli po prvýkrát k súťaži pripojiť priamo z počítačových učební Katedry informatiky FPV. Vyžadovalo to vytvorenie virtuálneho servera a komunikáciu so správcami rozhodcovského servera v Prahe, s čím pomohli

pracovníci UAKOM-u UMB. O špeciálne prekonfigurovanie učebňových počítačov podľa podmienok súťaže sa postarali členovia katedry. V priestoroch FPV UMB súťažilo v dňoch 21. – 22. októbra 2011 spolu 9 tímov, čo predstavuje 36 študentov katedry. Celkový počet súťažných tímov v tomto roku presiahol hranicu 100, čo spôsobovalo problémy rozhodcovskému softvéru. Preto súťaž začala s päťhodinovým meškaním o 13:00 hod.. Napriek tomu súťažná atmosféra vydržala až do konca súťaže.

Veríme, že sa týmto začala rozvíjať nová aktivita na FPV UMB, ktorá má zatiaľ pracovný názov ČVUT Open na FPV UMB. V budúcnosti plánujeme pozvať na súťaž aj nesúťažné tímy talentovaných študentov z okolitých gymnázií ako motiváciu pre ďalšie štúdium na našej univerzite. Bývalí absolventi bystrických stredných škôl boli v minulých rokoch členmi úspešných tímov za UK Bratislava a UK Praha. Boli by sme radi, keby v budúcnosti reprezentovali našu univerzitu. Všetky tieto aktivity by nebolo možné uskutočniť bez zapojenia členov katedry do organizovania súťaže a podpory Fakulty prírodných vied UMB, ktorá aj v tomto roku poskytla súťažiacim finančnú pomoc. (Ďalšie informácie o súťažiach a fotogaléria sa nachádzajú na webovej adrese: acm.fpv.umb.sk)

PaedDr. Vladimír Siládi, PhD.
Katedra informatiky FPV UMB

Výskum v Tatranskom národnom parku a Národnom parku Nízke Tatry

Katedra biológie a ekológie Fakulty prírodných vied UMB (FPV UMB) v Banskej Bystrici zorganizovala dňa 15. novembra 2011 pri príležitosti *Týždňa vedy a techniky na Slovensku* seminár pre širokú odbornú verejnosť pod názvom *Výskum v Tatranskom národnom parku a Národnom parku Nízke Tatry*.

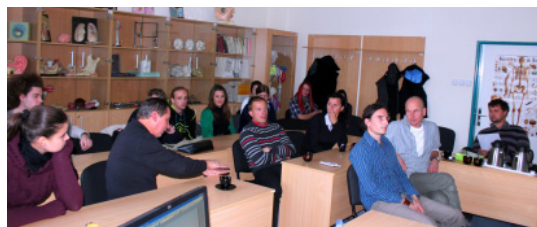
Cieľom podujatia bola prezentácia aktuálnych výsledkov z výskumu a ochrany oboch tatranských národných parkov pracovníkmi rôznych inštitúcií a náčrt ďalšieho výskumu a praktickej starostlivosti.

Na úvod odznela prezentácia Juraja Švajdu (FPV UMB) o výskumných aktivitách v TANAP-e v kontexte historických zmien a vplyvov človeka. Svetlana Bičárová prezentovala výskumné aktivity Geofyzikálneho ústavu SAV vo Vysokých Tatrách, najmä so zameraním na problematiku prízemného ozónu. Nasledoval blok prednášok zameraný na výskum tatranských jazier, v rámci ktorého Peter Bitušík (FPV UMB) predstavil výskum bentickej makrofauny tatranských plies a poukázal na vplyv mikrohabitatu na štruktúru epigeickej mezo a makrofauny v alpinskej zóne doliny Nefcerka. Milan Novíkmeč a Marek Oščadlík (Fakulta ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene) prezentovali výsledky výskumu týkajúceho sa

teplotného režimu tatranských jazier a zotavovania tatranských plies z acidifikácie na základe výskumu makrozoobentosu. Juraj Švajda prezentoval aktuálne výsledky rozšírenia borovice horskej – kosodreviny v oblasti Západných Tatier ako výsledku klimatických zmien a priameho vplyvu človeka v minulosti. Na záver Marcela Adamcová (FPV UMB) poukázala na aktuálne stavebné aktivity v Národnom parku Nízke Tatry a ich dopad na prírodné prostredie.

Cieľom podobných podujatí je okrem interpretácie a komunikácie získaných výsledkov výskumu aj zefektívnenie vzájomnej spolupráce a aktívny vstup vedy a výskumu do každodenného manažmentu národného parku. Preto veríme, že podobné podujatia venované výskumu na území oboch tatranských národných parkov sa stanú tradíciou.

Ing. Juraj Švajda, PhD., MSc.
Katedra biológie a ekológie FPV UMB

Regionálny turnaj súťaže FIRST LEGO League na Slovensku v Banskej Bystrici

Katedra informatiky Fakulty prírodných vied UMB bola dňa 25. novembra 2011 už druhýkrát organizátorom regionálneho turnaja celosvetovej robotickej súťaže FIRST LEGO League (ďalej v texte FLL) pre Slovensko. Spolupracujúcim partnerom Katedry

informatiky FPV UMB bola nezisková organizácia Nadácia pre deti Slovenska. Ďalšie dva regionálne turnaje sa konali v Bratislave (organizátor – Katedra aplikovanej informatiky Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave) a v Košiciach (organizátor – Katedra výrobnéj techniky a robotiky Strojníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach). Dva najlepšie tímy z každého regionálneho turnaja na Slovensku sa kvalifikovali do semifinálového turnaja pre východ strednej Európy v Gdaňsku (Poľsko). Tento semifinálový turnaj prebiehal dňa 3. decembra 2011 a stretli sa tímy z Poľska, Slovenska, Česka, Maďarska a Bulharska. Najlepšie

tímy zo semifinálových turnajov strednej Európy postúpia do finále pre strednú Európu v Cottbuse (Nemecko) a odtiaľ víťazi postupujú na celosvetový festival FLL do St. Louis (USA).

Súťaž je určená pre žiakov vo veku od 10 do 16 rokov, prevažne zo základ-

ných škôl. O tento ročník bol obzvlášť veľký záujem. V našom regionálnom turnaji súťažilo 18 tímov z celého stredného Slovenska (o 5 tímov viac ako v roku 2010), celkovo prišlo 147 žiakov

spolu so svojimi trénermi. Samotná súťaž nerozvíja len zručnosti a schopnosti žiakov v stavbe LEGO NXT robotov a ich programovanie v jazyku NXT-G, ale aj ich spoluprácu ako jedného súťažného celku, tvorivú výskumnú činnosť tímu a prezentáciu svojich výsledkov. Preto je aj konečné poradie súťažiacich rovnocenne hodnotené zo štyroch častí: prezentácia výskumného projektu, tímová práca, robot dizajn a robot game.

Tohtoročnou témou súťaže FLL je ochrana a bezpečnosť potravín. Od zverejnenia zadania mali súťažné tímy na svoju prípravu približne tri mesiace. Počas tejto doby si tímy vybrali jedno konkrétne jedlo a riešili problém, ktorý sa týkal jeho kvality a rizika kontaminácie.

Najčastejšie si tímy vybrali tie potraviny, ktoré sa vyrábajú v ich regióne a svoj problém konzultovali priamo s odborníkom vo výrobe. Najlepšie tímy ponúkli zaujímavé riešenia, ktoré prezentovali formou klasickej počítačovej prezentácie, webovej stránky alebo scénky doplnenej kostýmami a plagátmi. Úlohou tímovej práce bolo nakresliť obrázok, ktorý mohli vidieť len vybraní dvaja členovia tímu. Ostatní členovia tímu kreslili obrázok len podľa jeho slovného opisu. Nehodnotil sa nakreslený obrázok, ale ako medzi sebou členovia tímu komunikovali, ako si medzi sebou rozdelili úlohy a ako odpovedali na otázky porotcov.

V ďalšej disciplíne robot dizajn porotcovia hodnotili konštrukciu robotov a ich programy vzhľadom na ich schopnosť čo najlepšie plniť úlohy misii v poslednej disciplíne robot game. Robot game je pravdepodobne najatraktívnejšou časťou celej súťaže. Táto časť trvala celé popoludnie, takmer do siedmej hodiny večer. Budova fakulty vtedy skutočne ožila, pretože v prednáškovej miestnosti na tretom poschodí začalo veľké povzbudzovanie tímov za pomoci moderátora. V každom kole spoločne súťažili vždy dva tímy na dvoch spojených stoloch a v priebehu 150 s sa autonómne LEGO roboty tímov snažili úspešne zvládnuť čo najviac úloh, za ktoré získavali body. Celkovo sa reali-

zovalo až 56 kôl (povinné, semifinálové a finálové kolá) disciplíny robot game. Cez veľkú prestávku pred vyhodnotením turnaja si všetci spolu pozreli víťaznú prezentáciu výskumného projektu. A úplne na záver bolo zverejnenie výsledkov turnaja. Vecnými cenami boli odmenené prvé tri tímy v každej disciplíne, najlepší nováčik a prvé tri miesta v celkovom hodnotení turnaja súťaže. Každý tím bez ohľadu na jeho umiestnenie získal medailu pre všetkých svojich členov a diplom za úspešnú účasť. Samotná súťaž bola ešte o to cennejšia, pretože porotcovia disciplín boli odborníci v danej oblasti, za čo im ďakujeme.

Dúfame, že podobná priateľská a milá atmosféra bude aj na ďalšom ročníku tejto súťaže.

Mgr. Peter Trhan, PhD.
Katedra informatiky Fakulty prírodných vied UMB

Porotcovia a rozhodcovia regionálneho turnaja FLL 2011 v Banskej Bystrici

Meno porotcu/rozhodcu	Organizácia	Typ poroty
MUDr. Ivana Sedliačiková, MPH.	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica, Odbor hygieny výživy	prezentácia výskumného projektu
MUDr. Katarína Slotová, PhD.	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica, Odbor hygieny detí a mládeže	prezentácia výskumného projektu
RNDr. Svetlana Gáperová, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra biológie a ekológie	prezentácia výskumného projektu
RNDr. Jana Júdová, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra biológie a ekológie	prezentácia výskumného projektu
Mgr. Alena Matúšková	Nadácia pre deti Slovenska	tímová práca
PaedDr. Darina Výbohová, PhD.	Regionálne pracovisko metodicko-pedagogického centra Banská Bystrica	tímová práca
PaedDr. Miloslava Sudolská, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky	tímová práca
PaedDr. Ivan Brodenec, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky	tímová práca
Doc. Ing. Ľudovít Trajtel, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky	robot dizajn
Mgr. Michal Vagač, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky	robot dizajn
Ing. Ján Pavlovkin, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra techniky a technológií	robot dizajn
PaedDr. Ľubomír Žáčok, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra techniky a technológií	robot dizajn
Bc. Martin Jančiar	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra techniky a technológií (študent)	robot dizajn
Bc. Martin Uram	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky (študent)	robot game
Bc. Martin Jančiar	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky (študent)	robot game
Bc. Ladislav Cienik	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky (študent)	robot game
Bc. Ján Kniez	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky (študent)	robot game
Bc. Barbora Stuchlíková	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky (študent)	robot game
Mgr. Peter Trhan, PhD.	FPV UMB Banská Bystrica, Katedra informatiky	robot game

Poradie tímov celkového hodnotenia regionálneho turnaja FLL 2011 v Banskej Bystrici

Poradie	Názov tímu	Škola	Počet členov
1.	Dilong	ZŠ R. Dilonga, Trstená	6
2.	Levičatá	ZŠ J. C. Hronského, Krupina	10
3.	LM robot	Gymnázium M. M. Hodžu, L. Mikuláš	10
4.	Dream Team	ZŠ Hrnčiarska, Zvolen	10
5.	Čertíci	ZŠ, Lovinobaňa	9
6.	i-droid	ZŠ, Žarnovica	9
7.	Legáči	Gymnázium M. Rúfusa, Žiar n. Hronom	7
8.	Softíci	ZŠ, Banská Bystrica	5
9.	KPZ Roboty	ZŠ F. Hrušovského, K. p. Znievom	10
10.	A-team	SKŠ sv. F. Assiského, B. Štiavnica	6
11.	Gaštanko	ZŠ J. G. Tajovského, B. Bystrica	9
12.	Robot brains	ZŠ M. R. Štefánika, Lučenec	9
13.	Faktorčatá	ZŠ J. Bakossa, B. Bystrica	9
14.	Pátrači	ZŠ J. Horáka, B. Štiavnica	8
15.	ML8	ZŠ M. R. Štefánika, Žiar n. Hronom	8
16.	Kubatoj	ZŠ, Dobrá Niva	9
17.	Slnko	ZŠ, Žiar n. Hronom	5
18.	DrJán	ZŠ Dr. Jánskeho, Žiar n. Hronom	8

PRÍSPEVKY ŠTUDENTOV

Túry do literatúry alebo literárna turistika

„Láska je zárodok všetkých veľkých činov,“ hovorieval slovenský básnik Ján Kollár. A bola to práve láska k literatúre, ktorá v jesenné slnečné ráno dňa 27. septembra 2011 spojila niekoľko veselých ľudí – študentov aj učiteľov slovenského jazyka a literatúry našej univerzity. Zišlo sa ich za jeden celý autobus a už úvodné kilometre po štarte naznačili úsmevnú dvojdhňovú exkurziu. Cieľom malo byť spoznávanie rôznych kútov a kútikov nášho malého Slovenska, ktoré má čo-to ponúknuť aj literárnym nadšencom. Určite však došlo aj k vzájomnému spoznávaniu sa medzi účastníkmi zájazdu. Nechýbalo zdravé nadšenie, sprevádzané nejednou piesňou. Inak sa ani nedalo, veď „polovodičom“ (ako sa šofér sám nazval) bol folklórne zdatný a duchom mladý pán Ján.

Samotný autobus z takto správne navodenej atmosféry a prvotného nadšenia zrejme skolaboval. Totiž ešte sme mali za sebou len úvodné desiatky kilometrov, keď si toto pojazdné telo vynútilo chvíľku oddychu. Autobus to napokon „rozchodil“ a aj vďaka pozitívnemu mysleniu výletníkov vydržal do záverečných večerných chvíľ nasledujúceho dňa. Oprávnené zaznela „bohu chvála“ a iné kladné povzdychy.

Čo také videli a kam vlastne vkročila ich noha? Koho (okrem seba) bližšie spoznali a ktorá z týchto osobností ich zaujala?

Najprv si oživilí slávnú vetu „Slávme slávne slávu Slávov slávnych“. Tá ich totiž víťala pri vstupe do pamätných izbič Jána Kollára v Mošovciach (okres Turčianske Teplice). Jeho Slávny dcera im pripomenula aj slová: „Stíj noho! Posvätná místa jsou, kamkoli kráčíš...“ Veru postáli chvíľu, ktorá bola krásna, ale potom sa toto UMB-družstvo nedečkavo pobralo za ďalšími dobrodružstvami. Po Mošovciach nasledovala Blatnica (okres Martin). Tu sa viac dozvedeli o známom fotografovi a mužovi deviatich remesiel – Karolovi Plickovi, ale aj o národnej umelkyni – spisovateľke

Maši Haľamovej. Ďalej sa pohlí (s piesňami slušnými aj pohnutými) do Vrútok, aby tam navštívili Hanu Zelinovú. Presnejšie – aby si na ňu zaspomínali. Pamätná izba sa teda naplnila mladíckym duchom. Autorka

sa z nebies určite potešila, však sama čo-to o mladosti aj napísala, napr. v diele Vranie oči: „Mladost' je čosi také Tahké, nepolapiteľné a kratučké ako púpavové semienko unášané vetrom. Taký púpavový páper človek nechytí, čo by ako chcel, čo by mal preň čo akú krásnu klietku. Pobudne chvíľu pred ľudskými očami, a ešte skôr, ako človeku napadne chytiť ho, letí, letí, pánboh vie kam a prečo?“ A takto slnečným dňom leteli ďalej aj výletníci. Keďže sa deň lámal k večeru, zakotvili v Trenčianskych Tepliciach, kde sa zahrali na slávnych na Moste slávy pri Kúpeľnej dvorane a navštívili aj jedinečné turecké kúpele Hammam.

Nadišla spoločná chutná večera a po nej voľný program. Prívlastok *voľný* je v úzkom „rodinnom“ vzťahu s prívlastkom *uvoľnený*, čoho sa väčšina účastníkov zodpovedne chopila. Na svoju stranu si naklonili aj ľudia z vedenia danej ubytovne, čo im zaistilo predĺžovanie času ukončenia ich veselice z desiatej hodiny na hodinu neurčitú, nočnú. Keďže medzi slovenčinármi boli aj poslucháči hudobnej výchovy, bolo by hriechom nevyužiť ich talent. A tak sa z jedálne ubytovne niesla hudba, sprevádzaná spevom a postupne sa pozdvihol aj prach zo zeme, o čo sa postarali tancujúci a neúnavní študenti. Pri raňajkách sa dali v niektorých tvárach badať príslušné znaky únavy a slabšej spánkovej dotácie. Spomeňme si však na slová Hany Zelinovej a pozrime sa na vec cez mladícku vytrvalosť.

Nový deň priniesol nové trasy. Nakoľko sa literárne cestovateľky a cestovatelia nachádzali *neďaleko od Trenčína*, zaspomínali si na pôsobenie štúrovcov v tomto regióne a zamierili si to aj na Trenčiansky hrad. Hore na nich čakal nádherný výhľad. Túžby a želania niektorých ostali však nenaplnené. Na najvyššiu vežu si totiž želali priniesť kávu a čerstvé noviny. Polárny expres však navôkol nelietal. Jediné, čo letelo, bol čas, a to znamenalo ďalšiu cestu. V Bzinciach pod Javorinou študenti zapálili literárne svetlo (preklad: kahanec) na hrobe Ludmily Podjavorinskej a prezreli si jej pamätnú izbu. Podobne ako pri ostatných miestach a osobnostiach aj tu zaznel sprievodný referát.

Poslednou zastávkou sa stali Čachtice, kde kedysi zasadal aj slávny spolok Tatrin. Po stopách Alžbety Báthoryčky a Joža Nižnánskeho sa

pátralo aj na vyvýšenom hrade, ktorý, vsadený v krásnom prírodnom prostredí, pozýval zadychčaných literárnych turistov ku skvostnému rozhľadu. Oplatilo sa.

Cestou späť ostalo viac-menej sil už len na spokojné úsmevy. Tie však mali tú správnu výpovednú hodnotu. Boli trefnou bodkou za literárnu exkurziu. Všetci aj samotná Podjavorinská videla v úsmeve niečo viac, keď sa vyslovila, že „*skromný úsmev je najkrajšou prirodzenou ozdobou ľudskej tváre*“. Teda dozúsmevnenia!

Marcel Páleš

2. ročník Mgr. UAP štúdia SJ – EV, FHV UMB

Študenti Katedry životného prostredia FPV UMB v Gaderskej doline

Dňa 30. septembra 2011 sa v rámci spolupráce Katedry životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici a Botanickkej záhrady UK v Blatnici realizovala študijná-poznávací exkurzia do

Gaderskej doliny v Národnom parku Veľká Fatra. Exkurzie sa zúčastnilo 26 študentov druhého ročníka Katedry životného prostredia FPV UMB v rámci zvyšovania kvality výučby. Na mieste si prehliadli jedinečné spoločenstvá nelesných ekosystémov chráneného územia ako aj ďalšie terestrické a akvatické ekosystémy, ktoré sa tu nachádzajú. O analogických ekosystémoch získali množstvo informácií počas prednášok z predmetu ekológia 2, vedeného doc. PaedDr. RNDr. Miladou Švecovou, CSc. Po odbornej stránke bola exkurzia vedená Ing. Jánom Topercerom, CSc., zamestnancom Botanickkej záhrady UK v Blatnici, a doktorandom Katedry životného prostredia FPV UMB Mgr. Petrom Repkom. Počas exkurzie sa študenti oboznámili s viacerými formami ohrozenia spomínaných významných biotopov. Rozmanitosť druhov, spoločenstiev a ekosystémov

v Gaderskej doline je výsledkom pôsobenia nielen prírodných procesov, ale aj človeka. Na konkrétnych príkladoch mohli vzhľadnúť praktické ukážky postupov a metód v rámci manažmentu chráneného územia, ktoré boli aplikované na ekosystémy nachádzajúce sa tu a prostredníctvom ktorých sa zabezpečí udržateľnosť tohto klenotu do budúcnosti ako aj jeho optimálne plnenie funkcií chráneného územia. Počas cesty do najnavštevovanejšej časti Národného parku Veľká Fatra sme navštívili kultúrne centrum Slovenska, mesto Martin.

V Martine si účastníci exkurzie prezreli historické centrum mesta s jeho kultúrnymi pamiatkami a pamätnými miestami, ktoré boli dejiskom významných udalostí, ovplyvňujúcich históriu nášho národa. Nezabudlo sa ani na návštevu obce Blatnica s jej rázovitou ľudovou architektúrou. Získané poznatky a pozitívne zážitky umocnilo slnečné počasie, ktoré nás sprevádzalo počas celého dňa.

Mgr. Repka Peter,

interný doktorand Katedry životného prostredia FPV UMB

autorka fotografií: Michaela Pintešová, študentka KŽP FPV UMB

National Platform NITRA 2011

V dňoch 7. – 9. októbra 2011 sa na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre uskutočnilo zasadnutie najvyššieho rozhodovacieho orgánu organizácie Erasmus Student Network (ESN) – Slovakia National Platform. Zasadnutie vytvorilo priestor pre stretnutie všetkých sekcií na prezentovanie činností a odovzdávanie si informácií týkajúcich sa ESN na národnej úrovni. Zúčastnili sa na ňom zástupcovia 6 sekcií ESN – ESN UNIZA Žilina, ESN EUBA Bratislava, ESN Comenius University Bratislava, ESN UPJŠ Košice, ESN UMB Banská Bystrica a organizátorská sekcia ESN UNIAG Nitra a 4 kandidátske sekcie – ESN PEU, ESN UNIPO, ESN UKF a ESN VŠEMVS, ktoré boli oficiálne prijaté na záver celého zasadnutia. Hostami

boli delegáti zo Študentskej rady vysokých škôl SR – predseda Juraj Tilesch a podpredsedníčka Janka Gasperová, ktorá bola zároveň kandidátkou z kandidátskej sekcie ESN VŠEMVS. Pozvanie prijal aj delegát František Küffer a tajomníčka pre vnútorné záležitosti Vladimíra Muravská.

Prvý deň zasadnutia svojou účasťou poctili Ing. Maroš Valach a Ing. Gabriela Slivinská z Katedry zahraničných vzťahov organizátorskej univerzity SPU Nitra. Postupne sa predstavili jednotlivé sekcie, ktoré stručne, ale výstižne prezentovali svoju celoročnú prácu. Koniec agendy prvého dňa bol venovaný pútavej prezentácii p. Jany Šamkovej, zamestnankyne Slovenskej

akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu – SAAIC.

Program druhého dňa vyplnili prezentácie kandidátskych sekcií a prezentácie kandidátov na funkcie prezident ESN Slovak National Board, na ktorú kandidoval Miroslav Hajnoš (National Representative Slovakia), na funkciu National Representative kandidoval Prokop Teper z kandidátskej sekcie ESN UKF Nitra, na pozíciu Webmaster kandidoval Andrej Macák (ESN UNIAG) a na pozíciu Social Erasmus coordinator kandidovala Miroslava Švábová (UMB Banská Bystrica). Všetci boli nakoniec hlasovacími lístkami prezidentov jednotlivých sekcií zvolení.

Náročný program obohatili svojimi prezentáciami aj Yannis Dimitriadis z ESN UNIZA, ktorá bude organizátorom ISD 4 (International Slovak days) v Žiline, František Küffer zo Slovenského kultúrneho inštitútu, ESN VŠEMVS, ktorá zároveň predstavila plán na nasledujúcu National Platform, ktorej bude organizátorom.

Zlatým klincom večera bol zahraničný hosť Damien Lamy-Preto pôsobiaci v International board-e ako pokladník. Púťavá bola aj prezentácia prezidenta ESN Czech republic Vojtecha Taláška.

Tretí deň zasadnutia bolo odhlasovanie prijatia kandidátskych sekcií do ESN Slovakia, hlasovanie o kandidátskych pozíciách Slovak National Board President, National Representative, Webmaster ESN Slovakia, Social Erasmus coordinator ako aj prezentácie a oboznámenie sa s programom LLP Erasmus, Exchange Ability Project a Use-it Project.

Celé zasadnutie sa nieslo v príjemnom pracovnom duchu a pre ESN UNIAG bolo veľkou čťou a potešením toto nesmierne dôležité a cenné zasadnutie pripraviť.

Našu univerzitu reprezentovali na National Platform študenti Jaroslava Krutáková, Miroslava Švábová, Simona Ježíková, Martin Tokar, Martina Holla, František Küffer a Miroslav Hajnoš.

Miroslav Hajnoš
študent Fakulty prírodných vied UMB
President of ESN Slovakia

Konferencia Ekonomické, sociálne, environmentálne a legislatívne aspekty spoločensky zodpovedného podnikania I.

Koncept spoločenskej zodpovednosti podnikov sa stal v posledných desaťročiach predmetom skúmania a centrom záujmu vedeckých pracovníkov po celom svete a často aplikovaným nástrojom v činnosti podnikov. Je vnímaný ako koncept, ktorý predstavuje záväzok podniku neustále sa správať ekonomicky a sociálne eticky, prispievať k trvalo udržateľnému ekonomickému, sociálnemu a environmentálnemu rozvoju, rešpektovať platnú legislatívu a robiť dobrovoľne aj viac, ako legislatíva vyžaduje, zlepšovať kvalitu pracovného a mimopracovného života zamestnancov ako aj komunity, v ktorej podnik existuje.

Z hľadiska teórie a praxe predstavuje spoločenská zodpovednosť dôležitý koncept, ktorý je potrebné neustále skúmať. Viacerí vedeckí pracovníci Ekonomickej

fakulty sa stali súčasťou tímu zameraného na riešenie vedeckovýskumných úloh projektu VEGA 1/0275/09 „Implementácia konceptu spoločenskej zodpovednosti podnikov na malé a stredné podniky“. Výstupom projektu sa stala medzinárodná vedecká konferencia, ktorú dňa 13. októbra 2011 zorganizovala Katedra ekonomiky a manažmentu podniku Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pod názvom „Ekonomické, sociálne, environmentálne a legislatívne aspekty spoločensky zodpovedného podnikania I.“.

Hlavným cieľom konferencie bola výmena názorov, teoretických poznatkov a praktických skúseností s im-

plementáciou konceptu spoločenskej zodpovednosti podniku z jednotlivých aspektov. Zaujímavou oblasťou bola aj výmena poznatkov z oblasti implementácie princípov tohto konceptu na úrovni malých a stredných podnikov. Výstupom organizovanej konferencie bolo rovnako nadviazanie a prehĺbenie kontaktov so

zahraničnými a domácimi univerzitami, vedeckovýskumnými oddeleniami a podnikateľskou praxou.

Konferenciu otvorili úvodným príhovorom odborná garantka konferencie, prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť Ekonomickej fakulty, prof. Ing. Viera Marková, PhD. spolu s dekanom Ekonomickej fakulty Ing. Vladimírom Hladlovským, PhD. V dopoludňajšom bloku vyžiadanych príspevkov vystúpili prof. Ing. Ján Zelený, CSc. (Fakulta prírodných vied, Univerzita Mateja Bela), prof. Ing. Anna Šatanová, PhD. (Drevárska fakulta, Technická univerzita vo Zvolene) a doc. Ing. Ján Závadský, PhD. (Inštitút manažérskych systémov, Ekonomická fakulta,

Univerzita Mateja Bela). Poľskú republiku zastupovali v bloku vyžiadanych príspevkov Dr. Hab. Joachim Foltys, Dr. Hab. Jolanta Staszewska (Univerzita v Chorzowe) a Dr. Sławomir Jankiewicz (Univerzita v Poznani).

Po krátkom občerstvení nasledovali príspevky ďalších účastníkov konferencie, ktorí reprezentovali aj prepojenie akademického prostredia s podnikateľskou praxou. Okrem pracovníkov a doktorandov Ekonomickej fakulty UMB prijali účasť na konferencii aj pracovníci a doktorandi Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici, ktorí sa tiež podieľajú na skúmaní vybraných aspektov CSR a s ktorými rozvíjame vzájomné kontakty. Okrem tzv. domácich reprezentantov sa na konferencii zúčastnili aj zástupcovia z vysoko-

školských inštitúcií a z praxe z Poľska, Českej republiky a zo Slovenska.

Na konferencii bol vytvorený priestor na bohatú vedeckú diskusiu, ktorá obohatila prednesené príspevky a rozšírila názory účastníkov konferencie o ďalšie dimenzie. Dúfame, že aj na základe organizovanej konferencie a jej výstupov bude konceptu spoločenskej zodpovednosti naďalej venovaná pozornosť v podobe riešených domácich a zahraničných výskumných projektov a obohati vedecké poznanie v tejto oblasti.

Ing. Lenka Hvolková
organizačná garantka konferencie
Katedra ekonomiky a manažmentu
podniku EF UMB

Doktorandi organizovali česko-slovenskú konferenciu

Dňa 26. októbra 2011 sa na pôde Katedry životného prostredia FPV UMB v Banskej Bystrici pod záštitou dekana Fakulty prírodných vied UMB doc. RNDr. Alfonza Gajdoša PhD. uskutočnila česko-slovenská konferencia venovaná koordinátorom environmentálnej výchovy s názvom *Strategické*

Konferenciu spoluorganizovali interní doktorandi z Katedry životného prostredia FPV UMB pod vedením doc. PaedDr. RNDr. Milady Švecovej, CSc. v spolupráci s Krajským školským úradom v Banskej Bystrici.

Cieľom konferencie bolo zvýšenie rozsahu a kvality celoživotného vzdelávania pedagogických pracovníkov v oblasti výchovy a vzdelávania k udržateľnému rozvoju prostredníctvom rozvoja praktických zručností koordinátorov potrebných pre tvorbu školských plánov výchovy a vzdelávania k udržateľnému rozvoju, rozšírenie manažérskych zručností koordinátorov VUR, prepojenie aktivít základných a stredných škôl s aktivitami mimovládnych organizácií, súkromným sektorom a so štátnou správou.

Konferencia bola rozdelená do troch blokov, pričom prvý blok bol teoretickým balíkom informácií o strategickom plánovaní, tvorbe školských plánov a vízií a o vytváraní partnerstiev. Druhý blok bol zameraný na prezentáciu praktických možností vytvárania partnerstiev vo výchove k udržateľnému rozvoju. V tomto bloku bolo prezentovaných niekoľko projektov z mimovládneho, štátneho aj súkromného sektora, do ktorých sa môžu školy zapojiť. Svoje aktivity predstavili nasledovné inštitúcie – za mimovládny sektor CEEV Živica, OZ. Strom života a Združenie

plánovanie a tvorba partnerstiev vo výchove k udržateľnému rozvoju v podmienkach škôl. Konferencia bola súčasťou projektu UGA s názvom *Strategické plánovanie v podmienkach škôl (Posilnenie úlohy školských koordinátorov výchovy k udržateľnému rozvoju)*, ktorého hlavným cieľom je zvýšenie rozsahu a kvality celoživotného vzdelávania pedagogických pracovníkov v oblasti výchovy a vzdelávania k udržateľnému rozvoju (VUR).

Slatinka; súkromný sektor zastupovala Veolia – Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a. s., a samosprávu a štátnu správu Obec Prenčov a Správa CHKO Poľana.

Tretí blok bol zameraný na príklady dobrej praxe pri utváraní partnerstiev, kde svoje doterajšie skúsenosti prezentovali tri školy – SOŠ Drevárska, Krásno nad Kysucou; ZŠ M. R. Štefánika Lučenec a ZŠ Generála Janouška, Praha 9 – Černý most (Česká republika), ktorá bola vybraná a pozvaná organizátormi konferencie ako príklad dobrej praxe zo zahraničia.

Po ukončení seminára účastníci dostali osvedčenie o absolvovaní seminára. Z vyplnených dotazníkov zameraných na spokojnosť účastníkov s organizáciou a obsahom konferencie hodnotíme podujatie ako úspešné a radi v ňom budeme pokračovať aj v budúcnosti.

*Mgr. Katarína Hulinová, Mgr. Soňa Chlebníčanová
interné doktorandky Katedry životného prostredia
FPV UMB*

V4 & V4 + konferencia

V dňoch 27. – 30. októbra 2011 sa v Demänovskej doline uskutočnilo me-

dzinárrodné zasadnutie študentských únií z krajín V4, kde boli prizvaní aj zástupcovia študentskej únie z Luxemburska, Rumunska a Ukrajiny.

Študentskú radu vysokých škôl zastupoval predseda Juraj Tilesch, podpredsedníčka Jana Gasperová, Delegate of Council for LLP – Erasmus Slovak Republic Miroslav Hajnoš a člen právnej komisie František Küffer. Organizačný tím tvorili delegáti Študentskej rady vyso-

kých škôl SR: Michal Ondruška, Daniela Skovajsová a tajomníčka pre financie Zuzana Halušová, ktorí zabezpečovali plynulý priebeh zasadnutia.

Medzi nosné témy tohto zasadnutia patrili študentské práva a ich uplatňovanie v jednotlivých krajinách, štatút študenta, mobility a ich podpora zo strany študentov, dianie v ESU (European Students Union) a preberala sa aj momentálna situácia v susednom Maďarsku. Študentská únia HOOK totižto v tomto období organizovala veľkú demonštráciu s účasťou až 10 000 študentov, aby verejne dali najavo nesúhlas s novelou zákona o vysokých školách. Jedným zo zaujímavých hostí podujatia bol aj Aaron Walter, vyučujúci na City University v Trenčíne, ktorý vniesol nový pohľad na práva študentov, keď predstavil vysokoškolský systém za Atlantickým oceánom. Na tému mobilít a štipendií pre študentov mohli zástupcovia diskutovať s Mgr. Michalom Fedákom, ktorý pôsobí v SAIA, n. o..

Aj v tomto prípade sa rozprúdila plodná diskusia o vzbudení väčšieho záujmu študentov o mobility na Slovensku.

Stretnutie študentských únií prinieslo veľa zaujímavých podnetov, ktoré môžu

napomôcť zlepšiť európsky vzdelávací priestor a postavenie študenta aj u nás. Našu univerzitu reprezentovali Zuzana Halušová (EF UMB), František Küffer (PrF UMB) a Miroslav Hajnoš (FPV UMB).

*Miroslav Hajnoš
šľudent Fakulty prírodných vied UMB
President of ESN Slovakia*

Záverečná PRIME konferencia

Dňa 14. novembra 2011 sa v belgickom Bruseli uskutočnila záverečná konferencia k ESN projektu PRIME 2010.

Prime projekt je jeden z najväčších projektov, ktoré ESN uskutočňuje v rámci svojej činnosti. Je to výskum zameraný na odhaľovanie a užšiu špecifikáciu problémov, ktoré sa vyskytujú v procese uznávania kreditov po návrate študenta z Erasmus mobility. Projekt sa venuje všetkým zdrojovým oblastiam, ktoré sa do procesu mobility zapájajú – študenti, domáce a hostujúce univerzity. Výskum Prime 2010 sa skladal z troch dotazníkov – jeden pre študentov, druhý pre univerzity a vzdelávacie inštitúcie zúčastňujúce sa tohto procesu a tretí pre národné agentúry.

Hlavným koordinátorom bola Justyna Pisera, ktorá projekt uskutočnila za pomoci Eren Dicle, Julia Fillinger, Luyedan Huang, Igor Kalic, Julia Trawińska a Edona Vinca. Štatistické spracovanie urobila Madara Apsolone. Celý projekt sa uskutočnil pod záštitou Evy Ntovolou, ktorá v období 2010/2011 pôsobila ako prezidentka ESN a Tanie Berman, súčasnou prezidentkou ESN.

Hlavnou myšlienkou záverečnej Prime konferencie 2010 bolo vyhodnotenie priebehu a výsledkov projektu, do ktorého sa zapojilo 16 národných agentúr, viac ako 500 univerzít a skoro 9000 študentov. Viac informácií o projekte PRIME 2010 môžete získať v publikácii PRIME 2010 alebo na webovej stránke: www.prieme.esn.org.

Konferencie sa zúčastnilo veľké množstvo významných osobností z Európskej komisie, národných agentúr, univerzít, Academic Co-operation Association, European University Association, Bologna Expert a viac ako 100 členov ESN z celej Európy.

Konferenciu otvorila prezidentka ESN Tania Berman spolu s Filipom Van de Poele, ktorý pracuje pre Európsku komisiu, a Justyna Pisera, ktorá je hlavnou Prime koordinátorkou.

Potom nasledovali prezentácie problematiky uznávania kreditov a celkového programu Erasmus z rôznych perspektív. Konkrétne z pohľadu študenta, univerzity, národnej agentúry a z pohľadu Európskej únie.

Najdôležitejšou časťou bola prezentácia výsledkov výskumu PRIME 2010. Zaujímavosťou je, že napr. 75 % študentov zmení v priebehu svojej mobility learning agreement, s ktorým pôvodne išli na mobilitu. Ako pozitívum sa javí fakt, že 73 % študentov má plne uznané kredity, ktoré si priniesu zo svojej mobility, pričom iba 47 % univerzít nemá problém s uznávaním predmetov.

Prvá priečka v rebríčku atraktivity pre mobilitu Erasmus patrí Španielsku. Národná agentúra a ESN odporúča lepšie budovanie bilaterálnych zmlúv, ktoré budú vymedzené presnejšie.

V popoludňajšom paneli prebehol seminár spojený s diskusiou, ktorej moderátorom bola Eva Ntovolou. Témou bol „What place does the academic value have within the Erasmus programme?“ Diskutujúcimi boli okrem zástupcov ESN aj Emanuel Alfranseder, ESNSurvey koordinátor. Ďalším z diskutujúcich bol Bernard Wächter z Academic Cooperation Association, Elizabeth Colucci z European University Association a Maraia Sticchi Damiani, ktorá už niekoľko rokov zastáva pozíciu Bolonského experta v Taliansku.

Záver konferencie patrila Tania Berman, ktorá zhodnotila konferenciu a poďakovala všetkým zúčastneným.

Konferenciu hodnotíme veľmi pozitívne, pretože počas nej sa rozprúdila plodná diskusia na rôzne témy, napr. mobility windows, prepočítavanie kreditov na ECTS, lepšie implementovanie ECTS, o možnostiach vývoja programu Erasmus v nadchádzajúcom období 2014 – 2020 a tiež aj Európa 2020.

Európska komisia počas celého priebehu realizácie aktivít tento projekt podporovala.

ESN Slovakia reprezentoval prezident ESN Slovakia Miroslav Hajnoš z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

a prezidentka ESN VSEMVS Jana Gasperová z Vysokej školy ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave.

Miroslav Hajnoš
študent Fakulty prírodných vied UMB
President of ESN Slovakia

Trip2Venice

Pre mnohých zahraničných študentov, ktorí pricestovali na Slovensko, je to jedna z mála možností cestovať a poznávať iné krajiny. Slovensko, označované ako srdce Európy, láka svojou blízkosťou v podstate do každej európskej krajiny. To si uvedomil aj Mirko Hajnoš, keď organizoval Trip2Venice.

Ako už z názvu vyplýva, jednalo sa o výlet do Benátok, ktorého naplánovanie a zorganizovanie mal na starosti Mirko Hajnoš. Na samotnom výlete mu s viac ako šesťdesiatkou ľudí pomáhala členka ESN BB Simona Ježíková a (sprievodca) Ladislav Juščák. Na výlete sa zúčastnili zahraniční študenti študujúci v Banskej Bystrici, Nitre a Bratislave, ale aj iní členovia ESN z týchto miest. Pre študentov z Banskej Bystrice sa program začal v piatok skoro ráno stretnutím na parkovisku pred internátni ŠD3. Čakal tam luxusný autobus s veselými šoférmi. Nasledoval check-in a usadenie na mieste, ktoré si každý vopred zarezervoval a mohli sme vyraziť – smer Nitra.

Po krátkom blúdení, resp. neistote z cesty naprieč Nitrou k internátom, kde bolo naplánované stretnutie s ďalšou skupinou študentov, sme našťastie dorazili včas. Po posilnení o ďalšie národnosti nasledovala posledná slovenská zastávka – Bratislava. V Bratislave sme si prvýkrát všimli, akých perfektných šoférov máme a so 60-miestnym autobusom sme prekĺzli bratislavskou premávkou ako nôž maslom. Rýchlo naložili posledných účastníkov zájazdu a vyrazili naprieč Rakúskom na sever Talianska. Cieľovou destináciou bolo turistické mestečko Lido de Jesolo.

Po takmer 12 hodinách strávených v autobuse a niekoľkých prestávkach sme konečne dorazili do Jesola. Po ubytovaní v trojhviezdičkovom hoteli nás čakala večera a slávnostný príhovor organizátora Mirka Hajnoša. Po večeri sa na Mirkovej izbe vystriedali všetci zahraniční študenti. Dôvodom bolo rozdávanie welcome balíčkov. Po tejto stretávke nasledovala prvá party priamo v priestoroch hotela až do skorých ranných hodín.

„Raňajky o ôsmej a odchod z hotela o deviatej hodine“, to boli

slová, ktorými sme nenadchli asi nikoho, hlavne po dlhej noci ☺. No pomyslenie

na Benátky zobudilo každého a niečo po deviatej sme vyrazili. Prvou zastávkou bol prístav, z ktorého sme sa loďkou preplavili priamo do srdca Benátok. Po 30-minútovej plavbe sme vystúpili a začali sa preteky o čo najviac záberov z fotoaparátov. Vtedy sa naplno prejavil dôvod, prečo je dobré mať so sebou niekoľkých koordinátorov, ktorí by ustrážili 60 ľudí. Aj keď sme sa snažili, ako sa dalo, na našej prvej zastávke, kde sme sa stretli aj s členkou ESN Venice Valentinou Valmaranou, ktorá nás sprevádzala (a robila to veľmi dobre), sme určite neboli v kompletnej zostave. Takýto trend ostal počas celej prehliadky Benátok. Od námestia sv. Marka, cez benátske uličky, slávny most Ponte de Rialto (mimochodom najstarší most v Benátkach a prvý most spájajúci Benátky s pevninou), rýchloplavby gondolou sme „stratili“ mnoho našich členov. Zaslúhou kvalitných informácií podaných

našími koordinátormi a jasne stanovenému miestu a času stretnutia sa aj napriek tomu všetci dostali na meeting point. Počas kochania sa krásnymi miestami sa sprievodkyni pripojila ďalšia členka ESN Venice Giulia Pilia. Obidvom sme vďačili nielen za prehliadku, ale aj za akciu, ktorú nám vybavili na obed. Potom sme už mohli loďkou vyraziť späť do prístavu. Pre tých, ktorým zostala po celom dni prebytočná energia, bolo o program postarané v Lido di Jesolo, kde sme navštívili najvychýrenejší podnik.

Ďalšie ráno bolo opäť v podobe bolestného vstávania, rýchleho balenia, pretože už sme sa definitívne museli rozlúčiť s pekným hotelom a nabrali sme smer Padova. Počasie nám už toľko neželalo, ale ani hustý dážď nezabránil, aby na čele s Maurom Puppetom a Elisou Paccagnellou, členmi najlepšieho ESN Padova, sme prešli toto úžasné mesto. Vyzbrojení dáždnikmi sme kráčali do katedrály

sv. Antona, ktorá bola ohromujúca tak, že niektorých jej krása dojala až k slzám. Len pre zaujímavosť, katedrála patrí k Vatikánu. Dážď ale vôbec neprestával a všetci boli čím ďalej viac a viac mokří. To nás donútilo prehliadku mesta rapídne skrátiť. S Maurom sme rýchlo prebehli námestie a podozvedali sa zaujímavé informácie a potom už cieľom bol vytúžený obed. Pred autobusom si každý vytiahol ešte suché ponožky a mohli sme vyraziť späť na Slovensko.

Cesta autobusom nebola ani zďaleka nudná, pretože skvelí páni šoféri spravili

skvelú diskotéku, kino a o ostatné sme sa už postarali medzi sebou ☺.

Výlet Trip2Venice mal taký úspech, že už v autobuse Mirko začal plánovať ďalší podobný výlet. Tento raz sa pôjde do poľského Krakowa!

Ladislav Juščák
EF UMB

Rekreatúra IV.

Napriek tomu, že letné súťažné vydanie Rekreatúry je už dávnejšie minulosťou, chceme upozorniť na niekoľko nevšedných okamihov z 27. apríla 2011, ktoré sa odohrali v priestoroch Univerzitného pastoračného centra Štefana Moysesu, biskupa, a ktorých iniciátorkou bola Katedra slovenského jazyka a literatúry Fakulty humanitných vied UMB.

Posledné tri ročníky Rekreatúry v súťažnej aj nesúťažnej forme dominuje kategória poézie, čoho dôkazom boli aj posledné básne nielen študentov UMB, ktorí sa nebáli poslúchnuť hlas múzy a odvážili sa predstúpiť so svojou vlastnou literárnou tvorbou pred verejnosť, hoci ich nebolo veľa. Nižšia účasť študentov sa podpísala aj na kvalite IV. ročníka, v ktorom nebola udelená ani jedna cena v kategórii próza.

Lyrická dominancia dām nebola zlomená ani v tomto ročníku. O druhé miesto sa podelila stálica Tereza Sopková so Zuzanou Horolyovou, ktorých básne sa zdali byť o objektivitu sa usilujúcej porote o niečo lepšie ako poézia Juliany Košútovej, ktorá sa umiestnila na treťom mieste a patrí rovnako k pódiovým úspešným rekreatom. Novinkou oproti minulým kolám bolo hlasovanie zúčastnených, ktorých hlasy prispeli k výslednému hodnoteniu poroty. Spomedzi desiatky súťažných textov T. Sopková zaujala tematizáciou telesnosti prostredníctvom kruhu a gule: „mala som plné tvary kruhu / a nitku na košeli / ktorú som chcel trhať ako teba“ alebo na inom mieste: „ticho má všetky tvary nekonečne oblé / a ty si guľatá.“ J. Košútová

Súťažiaci netrpezlivo čakajúci na verdikt poroty

aktualizuje transcendentno nepatetickou skratkou: „dnes som videla, poviem to rovno – / Krista / Ježiš, len tak, cez deň na ulici / nakladali ho do bieleho Ranaulta.“ Básne Z. Horolyovej sú založené na lexikálnej a fonetickej hre, ktorá však má druhý plán: „smútok spôsobený samotou / spoza spustnutých sviatkov stúpa... slovo.“

Ilúziu syntetického umenia dotvorili hudobné vystúpenia oktetu *Copalla* zloženého zo študentov FMU Akadémie umení a PeF UMB, ktorý sa predstavili v sambovom rytme

Spisovateľ Pavol Rankov odpovedá na otázku E. Urbanovej

piesňou *Brazil*. Film Mareka Jančíka z FDU AU pod názvom *Sizyfos*, ktorý ponúkol fiktívny dokumentárny film o mladom abstinentovi, dotvoril paletu audio-vizuálneho umenia vskutku mystifikačne.

Hosťom večera bol prozaik Pavol Rankov, ktorý v rozhovore prezentoval svoju doterajšiu poviedkovú tvorbu (*S odstúpom času*, 1995; *My a oni / Oni a my*, 2001; *V tesnej blízkosti*, 2004). Zaspomínal si aj na svoje prozaické začiatky a vysvetlil, čo si myslí o súčasnej slovenskej literatúre. Rankovov nenápadný zjav bolo možné spozorovať už dopoludnia na prednáške *Človek a informačná spoločnosť*, nad ktorou prevzala záštitu UK UMB.

Asi tri tucty účastníkov tohtoročnej Rekreatúry boli vďačným a pozorným publikom nielen pre P. Rankova, ale aj pre samotných súťažiacich, ktorí prezentovali vlastné texty samostatne.

Za celý tím Rekreatúry Mgr. Martin Benikovský
interný doktorand FHV UMB

Budúcnosť novembra '89

Súčasní študenti, ktorí sa narodili pred, resp. po novembrových udalostiach roku 1989, a tým boli týmito a následne ďalšími udalosťami spojenými so 17. novembrom 1989 doterajší svoj život ovplyvňovaní, môžu byť symbolicky označení za deti Nežnej revolúcie.

Spomienkové stretnutie ku Dňu boja za slobodu a demokraciu spojené s Medzinárodným dňom študentov bolo v Banskej Bystrici organizované dňa 16. novembra 2011 Mestom Banská Bystrica, Parkom kultúry a oddychu v Banskej Bystrici, Univerzitou Mateja Bela, Euroatlantickým centrom, Deťmi Nežnej revolúcie a ďalšími partneri.

Tohtoročný program sa niesol pod názvami niektorých hlavných aktivít: 16. novembra – *Koncert pre Nežnú revolúciu, Budúcnosť novembra '89, Symbolické zapálenie sviečok, Ľudské práva v rozvojovej pomoci očami študentov*; 17. novembra – *Spomienka na Nežnú revolúciu pri Mariánskom stĺpe a Liečba šokom*.

V časti občianskeho diskusného fóra organizovanom študentmi UMB a Euroat-

lantickým centrom na tému *Budúcnosť novembra '89* vystúpili významné osobnosti, ako minister obrany SR Ľubomír Galko, František Palko z Inštitútu pre hospodársku politiku a za Fakultu politických vied a medzinárodných vzťahov prodekan Peter Terem. Podujatie svojou aktívnou účasťou podporil pri-

mátor Banskej Bystrice Peter Gogoľa, prorektor UMB pre vzťahy s verejnosťou Štefan Porubský, predstavitelia ostatných organizátorov a ďalší významní pozvaní aj nepozvaní hostia.

Akcia bola výnimočná z viacerých dôvodov, najmä však pre svoju veľkosť a formu akou prebiehala. Spojenie snáh vychádzajúcich z rôznych zdrojov v tejto predlohe bolo do značnej miery

iniciované a inšpirované vysokoškolskými študentmi, organizované širokým spektrom dobrovoľníkov a vo viacerých smeroch výdatne podporované Mestom Banská Bystrica a Univerzitou Mateja Bela. Bolo určené nielen pre akademickú obec, ale aj pre širokú verejnosť a pre všetky generácie.

Cieľom stretnutia bolo pripomenúť si významný medzník v našich národných dejinách a venovať sa odkazu Nežnej revolúcie pre súčasnosť a do budúcnosti, a to potrebe diskusie o spoločensky významných témach a ich riešení demokratickými nástrojmi. Budovanie občianskej spoločnosti a spoločenský konsenzus má v dobe ekonomickej krízy možno ešte dôležitejšie miesto ako kedykoľvek predtým. Nech už je názor jednotlivcov na spoločenskú situáciu akýkoľvek, bez už spomínaného konsenzu, pozitívneho prístupu a ideálov to zrejme nepôjde.

Jaroslav Výboch
študent 4. ročníka FPVaMV UMB

Ruské umenie – ruská skazka

„Zdravstvujte družia! Vitajte na našej konferencii! Menja zovut Barbora Krištofová.“ Takýmito revolučnými slovami sa začala naša ruská rozprávka. Pre väčšinu z nás je určite synonymom Ruska rozprávka Mrázik. Keďže sa nachádzame v dobe faktov, matematických údajov a ekonomických výkazov, myslela som, že bude príjemné vrátiť sa do detských čias a predovšetkým do veku rozprávok.

Kde bolo tam bolo, jedného jesenného dňa 21. novembra 2011 sa v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici zišli študenti 1. ročníka Bc. štúdia európskych kultúrnych štúdií Fakulty humanitných vied UMB. Spolu vyrozprávali 32 napínavých príbehov o ruskej kultúre. Úlohu režiséra si na seba zobrala PaedDr. Helena Bálintová, PhD.

Pojem ruská kultúra neoznačuje len niečo archaické, čo patrí do sveta našich babičiek, starých mám a starých otcov. Mladému človeku ponúka kultúra tejto krajiny netradičné inšpirácie a životnú múdrosť. O tom, že ruská kultúra je veľmi svojrázna a v istom zmysle odráža aj drsnosť histórie, sme sa mohli všetci zúčastnení individuálne presvedčiť. Je to krajina

klasikov svetovej literatúry, baletu, divadla, opery a výtvarného umenia. Isté je, že Rusi sú nám blízki, nielen jazykom, históriou, ale aj národnými zvyklosťami. V našej „ruskej skazke“ sme stretli osobnosti ako letopisec Nestor, Alexander Jaroslavič Nevsky, Ivan IV. Hrozný, Boris Godunov, Andrej Rubľov, Vasilij Ivanovič Surikov, Il'ja Jefimovič Repin a i. Záver konferencie patril už náročnejším témam – genealógia ruských panovníkov, Kulikovská bitka, donskí kozáci a ich odraz v umení, literatúre a odievaní. Nemohlo sa pravdaže zabudnúť ani na zaujímavosti okolo ruských ikon a ikonografie.

Môžeme konštatovať, že ruské umenie sa dotklo všetkých, ktorí sa zapojili do prezentácie svojich prác. Umenie je teda ako rozprávka – človek sa k nemu utieka predovšetkým vtedy, keď potrebuje pretrhnúť puto svojej existencie s realitou. V každej bytosti to vyvoláva iný pocit.

Barborka Krištofová
študentka 1. ročníka Bc. štúdia EKUŠ FHV UMB

PRÍSPEVKY INÝCH SUBJEKTOV

Významné ocenenie doc. Ing. Ivana Herčka, CSc.

Pri príležitosti Dňa baníkov, geológov, hutníkov a naftárov 2011 udelil minister hospodárstva Slovenskej republiky doc. Ing. Ivanovi Herčkovi, CSc., vysokoškolskému pedagógovi, bývalému významnému slovenskému múzejníkovi, dlhoročnému členovi riadiaceho výboru Banskostíavnicko-hodruškého banického spolku a vedúcemu jeho publikačnej sekcie čestné ocenenie «Za udržiavanie tradícií» za jeho dlhoročnú aktívnu činnosť pri obnove a udržiavaní baníckych tradícií a publikačnú činnosť, zameranú na históriu baníctva a geológie a osobitne na históriu banskostíavnickej Baníckej

Po skončení štúdia nastúpil do zamestnania v Slovenskom banskom múzeu v Banskej Štiavnici (SBM), ktoré sa mu stalo na tri desaťročia (1966 – 1998), s prestávkou v období rokov 1992 – 1995, jeho pracovným domovom. V SBM prešiel viacerými funkciami, od odborného pracovníka, cez vedúceho oddelenia geológie, vedeckého pracovníka, zástupcu riaditeľa múzea až po riaditeľa múzea. V rokoch 1969 až 1971 absolvoval postgraduálne štúdium na Filozofickej fakulte J. E. Purkyně v Brne a v roku 1981 obhájil vedeckú aspirantskú prácu na tému *História geologických výskumov*

Počas pôsobenia v SBM sa podieľal ako scenárista na príprave a realizácii viacerých výstav usporiadaných múzeom, napr. *Štiavnickí zberatelia nerastov* (1966), *40 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici* (1967), *Banská Štiavnica v rokoch 1945 – 1980* (1980), *Banská akadémia v Banskej Štiavnici* (1983), *Minerály z Banskej Štiavnice* (1986), *90 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici* (1990), *Banská Štiavnica na starých pohľadniciach a vedutách* (1991), *Banské mestá a obce na starých pohľadniciach*. Pod jeho vedením bola ukončená stavebná rekonštrukcia Kammerhofu, komplexne dobudovaná Galéria Jozefa Kollára a zriadená expozícia Uhoľného baníctva na Slovensku.

akadémie. Ocenenie mu bolo odovzdané na slávnostnom šachtágu, ktorý sa uskutočnil dňa 8. septembra 2011 v Banskej Štiavnici.

Doc. Ivan Herčko sa narodil 12. júla 1943 v Ploskom, okr. Revúca, stredoškolské vzdelanie získal na Strednej priemyselnej škole baníckej v Banskej Štiavnici, ktorú ukončil maturitou v roku 1961. V tom istom roku pokračoval v štúdiu na Baníckej fakulte Vysokej školy technickej v Košiciach na špecializácii banské meračstvo. Počas vysokoškolského štúdia, okrem svojej špecializácie, prejavil osobitný záujem o geologické vedy a pracoval na katedre geológie a mineralógie ako pomocná vedecká sila. Vysokoškolské štúdium ukončil v roku 1966 promovaním za banského inžiniera.

v *banskostíavnickom rudnom revíri do roku 1918* na Historickom ústave SAV v Bratislave, za ktorú získal titul kandidáta historických vied.

Vo funkcii vedúceho oddelenia geológie hneď po nástupe do múzea zabezpečoval prípravu a inštalovanie novej geologickej expozície v objekte Berggerichtu na Námestí Sv. Trojice v Banskej Štiavnici. Pri jej realizácii spolupracoval s vedeckými inštitúciami a školami – s Geologickým ústavom Dionýza Štúra v Bratislave, Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, Baníckou fakultou VŠT v Košiciach a inými inštitúciami. Expozícia bola sprístupnená v roku 1968 z príležitosti konania XXIII. Medzinárodného geologického kongresu v Prahe pre účastníkov predjazdových geologických exkurzií.

komplexne dobudovaná Galéria Jozefa Kollára a zriadená expozícia Uhoľného baníctva na Slovensku.

V roku 1998 požiadal o uvoľnenie zo zamestnania v SBM a odišiel pracovať na novozriadenú Katedru ekomuzeológie Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (UMB), so sídlom v Banskej Štiavnici. Bola jednou z inštitúcií zriaďovaných v rámci revitalizácie mesta. V júni 2001 sa habilitoval za docenta v odbore banská geológia a geologický prieskum na Fakulte

BERG TU v Košiciach a v októbri 2001 bol menovaný vedeckým tajomníkom Ústavu teórie a dejín vied UMB v Banskej Štiavnici. Od 1. októbra 2002 na základe konkurzného konania nastúpil do funkcie vedúceho Katedry ekomuzeológie FPV UMB, v ktorej pôsobil do septembra 2005.

Po centralizovaní vedeckých ústavov na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici bol zriadený Ústav vedy a výskumu UMB (2005), a tým bol Ústav teórie a dejín vied v Banskej Štiavnici zrušený. Doc. I. Herčko prešiel na plný úväzok pracovať do novozriadeného Ústavu vedy a výskumu UMB (ÚVV UMB) a na katedre ekomuzeológie zostal pracovať na polovičný úväzok. Na ÚVV UMB bol menovaný za vedúceho oddelenia regionálnych výskumov. V tejto funkcii pôsobil do konca októbra

2007. Po reorganizačných zmenách sa stal vedeckým pracovníkom Inštitútu výskumu regiónov a krajiny Ústavu vedy a výskumu UMB. Posledné tri roky bol zastupujúcim predsedom komisie pre udeľovanie vedeckých hodností v odbore dejiny vied a techniky pri Historickom ústave SAV v Bratislave a posledné dva roky členom komisie pre výchovu vedeckých pracovníkov v odbore geoturizmus na BERG fakulte Technickej univerzity v Košiciach.

Doc. I. Herčko je verejne známy aj svojou publikačnou činnosťou, z ktorej najvýznamnejšími sú nasledovné tituly *Geologická expozícia SBM v Banskej Štiavnici – Sprievodca* (Bratislava 1968), *Z dejín geologických vied na Slovensku* (Vydavateľstvo Osveta, Martin 1981), *Minerály Slovenska* (Vydavateľstvo

Osveta, Martin 1984), *Banská Štiavnica na Listine svetového a kultúrneho dedičstva UNESCO* (ERLAND, Banská Bystrica 1995), *Osobnosti Banskej Štiavnice a okolia* (Coprint, B. Štiavnica 1996), *Zberateľstvo minerálov a ich múzejná prezentácia* (UMB – Ústav teórie a dejín vied, Banská Bystrica 2002), *Banická a lesnícka akadémia slovom a obrazom* (Vydavateľstvo A grafik, 2008) *Banská Štiavnica na starých pohľadiach* (Vydavateľstvo Dajama v Bratislave, 2008) a *Stredné pohronie na starých pohľadiach* (Vydavateľstvo Dajama v Bratislave, 2010). Publikácia *Minerály Slovenska* bola Slovenským literárnym fondom ocenená prémie ako najlepšia publikácia v rámci technickej a prírodovednej literatúry za rok 1984 a Európska federácia pre mineralógiu a paleontológiu

v Bologni ju ocenila zlatým diplomom. Doteraz poslednými publikáciami doc. I. Herčku sú *Stručné dejiny banickej a lesníckej akadémie* (2009) a *Banická a lesnícka akadémia Banská Štiavnica* (2010).

Do najbližšieho obdobia želáme doc. Ivanovi Herčkovi hlavne veľa duševných a fyzických síl pri prekonávaní závažného ochorenia, aby sa čím skôr zapojil do aktívneho pracovného a osobného života pri naplňovaní jeho ušľachtilého poslania pedagóga a autora literatúry faktu.

Zdar Boh!

Ing. Milan Durbák
tajomník Banskostiavnicko-hodruškého banického spolku v Banskej Štiavnici

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA UMB INFORMUJE

Evidencia ohlasov v Univerzitnej knižnici

Bibliografickú registráciu a kategorizáciu publikačnej činnosti a ohlasov na ňu upravuje *Smernica č. 13/2008-R zo 16. októbra 2008 o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti, umeleckej činnosti a ohlasov*. V čl. 3 *Predmet bibliografickej registrácie publikačnej činnosti* sa hovorí, že **za ohlasy sa považujú citácie, recenzie alebo umelecké kritiky na dielo**. Sú to vlastne vedecké a odborné publikácie citované v iných publikáciách, dokumentoch. Ohlas vyjadruje záujem určitej odbornej alebo vedeckej komunity o citované publikácie a nepriamo aj kvalitu a dôležitosť týchto publikácií pre daný odbor. Smernica v čl. 13 Kritériá kategorizácie ohlasov presne definuje, čo je a čo nie je ohlas.

Zdrojom informácií o ohlasoch sú databázy *Web of Science* z produkcie Thomson Scientific a *SCOPUS* z produkcie Elsevier a publikácie, v ktorých sa ohlasy nachádzajú (knihy, zborníky, periodiká). Internetové adresy citačných databáz sú uvedené v prílohe č. 5 Smernice 13/2008. Záväzné kódy a definície jednotlivých kategórií ohlasov sa nachádzajú v prílohe č. 3, kde kategórie 1 – 6 sú určené pre publikačnú a kategórie 7 – 9 pre umeleckú činnosť.

V zmysle Smernice 13/2008 si podklady pre bibliografickú registráciu a archiváciu svojej publikačnej/umeleckej činnosti a ohlasov pripravuje samotný autor. Po spracovaní ohlasu do databázy publikačnej činnosti sa podkladu prideli číslo archívnej kópie a tento sa založí do archívu ohlasov, ktorý sa nachádza v priestoroch referátu evidencie publikačnej činnosti na Tajovského 51. Archív je v prípade potreby dostupný k nahliadnutiu. Elektronicky spracované ohlasy sú dostupné v online katalógu Univerzitnej knižnice UMB, zdroj: databáza Publikačná činnosť.

V súčasnosti nie je odovzdávanie podkladov k ohlasom zo strany autorov z UMB systematické. Záujem o zaevidovanie ohlasov majú zväčša iba tí, ktorí si kompletizujú svoje publikačné aktivity pre potreby kvalifikačného postupu. Podľa informácií z Centra vedecko-technických informácií v Bratislave, ktoré je odborným garantom a metodikom Centrálného registra evidencie publikačnej činnosti (ďalej len CREPČ), sa však bude CREPČ

v blízkej budúcnosti dopĺňať aj o ohlasy na publikačnú činnosť. Preto je dôležité, aby si autori začali sledovať ohlasy na svoju publikačnú činnosť a podklady priebežne nosili na spracovanie do Univerzitnej knižnice (Mgr. Michaela Mikušková, referát evidencie citácií a projektov, Tajovského 51, kl. 5311, michaela.mikusкова@umb.sk).

Prvým dôležitým predpokladom, aby knihovníčka spracovala do databázy ohlas na publikáciu konkrétneho autora z UMB, je **kompletne zaevidovaná jeho publikačná činnosť**. Ak autor nemá spracovanú publikačnú činnosť, ohlas nie je k čomu pripojiť – týka sa to najmä publikácií a príspevkov so starším rokom vydania.

Druhým predpokladom je **kompletnosť prinesených podkladov**. Zdrojom pre bibliografickú registráciu je pôvodný dokument, prípadne jeho časti alebo ich kópie, ktoré ho jednoznačne identifikujú, v prípade ohlasov je to titulný list, obsah a tiráž citujúceho dokumentu a strana dokumentu, na ktorej je citácia uvedená. Pre rýchlu a lepšiu orientáciu je vhodné, ak autor takúto citáciu zvýrazní aj farebne.

Autori sa pri odovzdávaní podkladov k ohlasom dopúšťajú **viacerých chýb**. Medzi najčastejšie patria: autocitácie – vyskytujú sa hlavne pri ohlasoch s viacerými spoluautormi; autor je v citujúcom dokumente len spomenutý, bez odkazu na konkrétny dokument a rok vydania; autor nemá kompletne spracovanú publikačnú činnosť ako sme spomenuli vyššie. Na základe vyššie uvedenej smernice sa za ohlas nepovažujú citácie v kvalifikačných prácach, ani informácie o konferencii, kde sú menovaní jednotliví prednášatelia.

Vzhľadom na závažnosť problematiky pripravuje Univerzitná knižnica UMB v apríli 2012 metodické semináre pre publikujúcich pracovníkov UMB. Sústreďíme sa najmä na organizačné a praktické otázky odovzdávania a spracovávanía podkladov k ohlasom na publikačnú činnosť. Presné termíny budú zverejnené na webovej stránke Univerzitnej knižnice www.library.umb.sk

Mgr. Lucia Nižníková, Mgr. Michaela Mikušková
Univerzitná knižnica UMB

ŠPORT

Študenti UMB na Pohári SNP v karate a Grand Prix v Bielsko-Biala v Poľsku

Karate kluby ŠK Univerzita Mateja Bela a Centrum mládeže karate Banská Bystrica usporiadali **26.ročník turnaja karate o POHÁR SNP dňa 5. novembra 2011 v rekonštruovanej športovej hale Fakulty humanitných vied UMB Banská Bystrica**. Súčasťou turnaja bol aj **Slovenský pohár seniorov 1. kolo ročníka 2011/2012**. Zároveň bol prvou súťažou rozhodovanou inovovanými pravidlami rozhodovania svetovej federácie karate WKF.

Turnaj má dlhoročnú tradíciu a v Banskej Bystrici sa predstavila kompletná slovenská karatistická špička mužov i žien z 24 klubov karate. Turnaj bol organizačnou i súťažnou prípravou na Slovenskú univerziádu 2012, zimná časť, ktorá bude na pôde UMB. Najlepšie sa darilo študentkám FHV UMB 1. ročníka magisterského štúdia **Lucii Kováčikovej**, ktorá zvíťazila v kategórii športového zápasu kumite do 50 kg a **Radke Lindákovej** v zápase do 61 kg, kde obsadila tretiu priečku.

Medailové umiestnenie dosiahli študenti FHV UMB na októbrovom medzinárodnom turnaji karate Grand Prix v poľskom Bielsko-Biala. Prvé miesto v kategórii športový zápas kumite do 50 kg dosiahla Lucia Kováčiková. Striebornú medailu si odniesla Radka Lindáková v zápase do 61 kg a bronz získali Zuzana Summerová v cvičení kata i zápasu do 55 kg, Mária Navarková v zápase do 68 kg a Roman Baľák v zápase do 75 kg. V športovom zápase družstiev žien si družstvo UMB vybojovalo zlaté medaile, keď naše študentky porazili pretekárky z Nidan Zawadzkie 2:0.

PaedDr. Peter Zbiňovský, PhD.
KTVŠ, Karate klub ŠK UMB

Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžu posielat' elektronickou poštou na adresu simona.stepanovicova@umb.sk. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 20. januára 2012.

Redakčná rada

Spravodajca Univerzity
Mateja Bela v Banskej Bystrici

Universitas
Matthiae Belii

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Universitas Matthiae Belii. Vydáva: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Adresa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica. IČO: 30232295. Registrácia MK SR: EV 1116/8. Vychádza ako dvojmesačník, okrem letných prázdnin. Redakčná rada: PaedDr. Štefan Porubský, PhD. (predseda), Mgr. Simona Štepanovicová (výkonná redaktorka), PaedDr. Július Lomenčík, PhD. (jazykový redaktor, FHV), Monika Oravská (EF), PaedDr. Mária Rošteková, PhD. (FPVaMV), PaedDr. Miriam Spodniaková-Pfefferová, PhD. (FPV), doc. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD. (PF), JUDr. Jana Muránska, PhD. (PrF). Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Grafická úprava a tlač: Miroslav Chladný, Tlačiareň BRATIA SABOVCI, spol. s r.o. Zvolen, <http://www.printbs.sk>. Fotografie: archív UMB. On-line verzia: www.umb.sk.

Nepredajné

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA UNIVERZITNÉHO ŠPORTU

UNIVERZITA MATEJA BELA BANSKÁ BYSTRICA

III. SLOVENSKÁ UNIVERZIÁDA 2012

Zimná časť
23.1. - 26.1.2012
Banská Bystrica

Dátum a miesto jednotlivých súťaží

Alpské lyžovanie:	3.3 - 4.3. 2012	Vyšná Boca – Bačova Roveň, Barbora.
Beh na lyžiach:	5.2.2012	Králiky (Skalka)
Biatlon:	19.2.2012	Osrblie
Bedminton:	24.1.2012	ŠH Stredná zdravotnícka škola, Banská Bystrica
Bouldering:	25.1.2012	Horolezecká stena EUPHORY Base Camp, Euphory Base Camp, Banská Bystrica
Florbal:	25.1.2012	ŠH KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
Futsal:	24. – 25.1.2012	ŠH DUKLA Banská Bystrica (Štiavničky)
Karate:	26.1.2012	ŠH KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
Speed badminton:	23.1.2012	ŠH KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
Squash:	23.1.2012	HOTEL DIXON, Banská Bystrica
Stolný tenis:	24.1.2012	ŠH KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica
Tanečný šport:	23.1.2012	ŠH KTVŠ FHV UMB Banská Bystrica

